

št. 19/ december 2012

modra pot

6-7

naše enote

8-10

prihodkovni centri

13-18

izobraževanje

19-21

zdravje

Zdravje zob je v vaših rokah

22-27

naši kadri

28-31

naši umetniki

Risanje s svetlobo ali Fotografija

Leto 2012 se nezadržno izteka. Leto, ki ni bilo lahko, leto, v katerem smo morali premostiti veliko ovir in prepek. Vse izkušnje, ki smo jih v iztekajočem letu nabrali in prestali, so dobra popotnica za leto, ki prihaja.

V teh težkih, temačnih časih je potrebno in pomembno, da znamo najti čas za prijazno besedo, druženje, da znamo poiskati svetle točke, ki nam bogatijo naša življenja, da se znamo povezati, stopiti skupaj in slediti istemu cilju. Samo v slogi je moč in samo tako bomo prebrodili te neizprosne čase... Z voljo, pripadnostjo in pozitivnim pogledom na prihodnost.

Zahvalila bi se rada vsem, ki soustvarjate naša glasila, našo intranet stran in s svojimi prispevki, fotografijami, idejami in zamislami snujete in utrjujete našo skupno pot.

Tone Pavček je zapisal naslednje besede:

»Ne verjemite njim, ki vam pravijo: Ta svet je grozen, grob, grd. Ni res. Res je, da je lahko še hujši. Toda za vas je to vaš edini svet, edini, ki v njem živite, da se v njem udomite in ga v dobrem naravnate po svoji podobi.

Ne verjemite tudi njim, ki vam pravijo: Življenje je trdo, trpko in težko. Ni res. Res je, da je lahko še hujše. Toda za vas je to življenje edino, enkratno in neponovljivo. ... Vaše je, da iz njega naredite vse, kar je v dobrem mogoče.

Ne verjemite komurkoli in karkoli. Verjemite pa, če morete, moji zgodbi:

Nekoč, pred leti, ko me je kot strelo z jasnega zadelo hudo, mi je star

mož, živi modrec, dejal: »In nikar se odslej ne boj življenja!«

Tako zdaj jaz govorim po njem podobne besede za vas: Ne bojte se življenja! Naj pljuska v vas z vso silo in v vse žile, naj vas nese ali zanese, le ne pustite, da vas spodnese. In imejte ga radi, da bo tudi ono, življenje, imelo rado vas!«

Od iztekajočega leta se poslovite s prijaznimi mislimi in pozitivnim pogledom na leto, ki je pred vrati. Naj boSREČNO!

Pripravila:
Tanja Mejak
Poslovna sekretarka

VOŠČILO PREDSEDNIKA UPRAVNEGA ODBORA

Skozi sanje prazničnega decembra, ki utirajo nove poti in bodo oblikovale naša dejanja v letu 2013, se poraja novoletna želja: da bi vsi skupaj premogli dovolj moči, da bi navdušeno stopili v sleherni nov dan, uspehom naproti.

Leto 2012 je bilo zelo zahtevno. Razmere na trgu zahtevajo vsakodnevno prilagajanje, racionalizacijo in iskanje notranjih rezerv. Tudi v naslednjem letu nam ne bo prizaneseno, vendar sem prepričan, da nam bo s skupnimi močmi uspelo.

Vsem zaposlenim se zahvaljujem za pozitivno energijo, trud in tudi potrpežljivost. Želim vam prijetne praznike, veliko sreče in zadovoljstva v letu, ki prihaja.

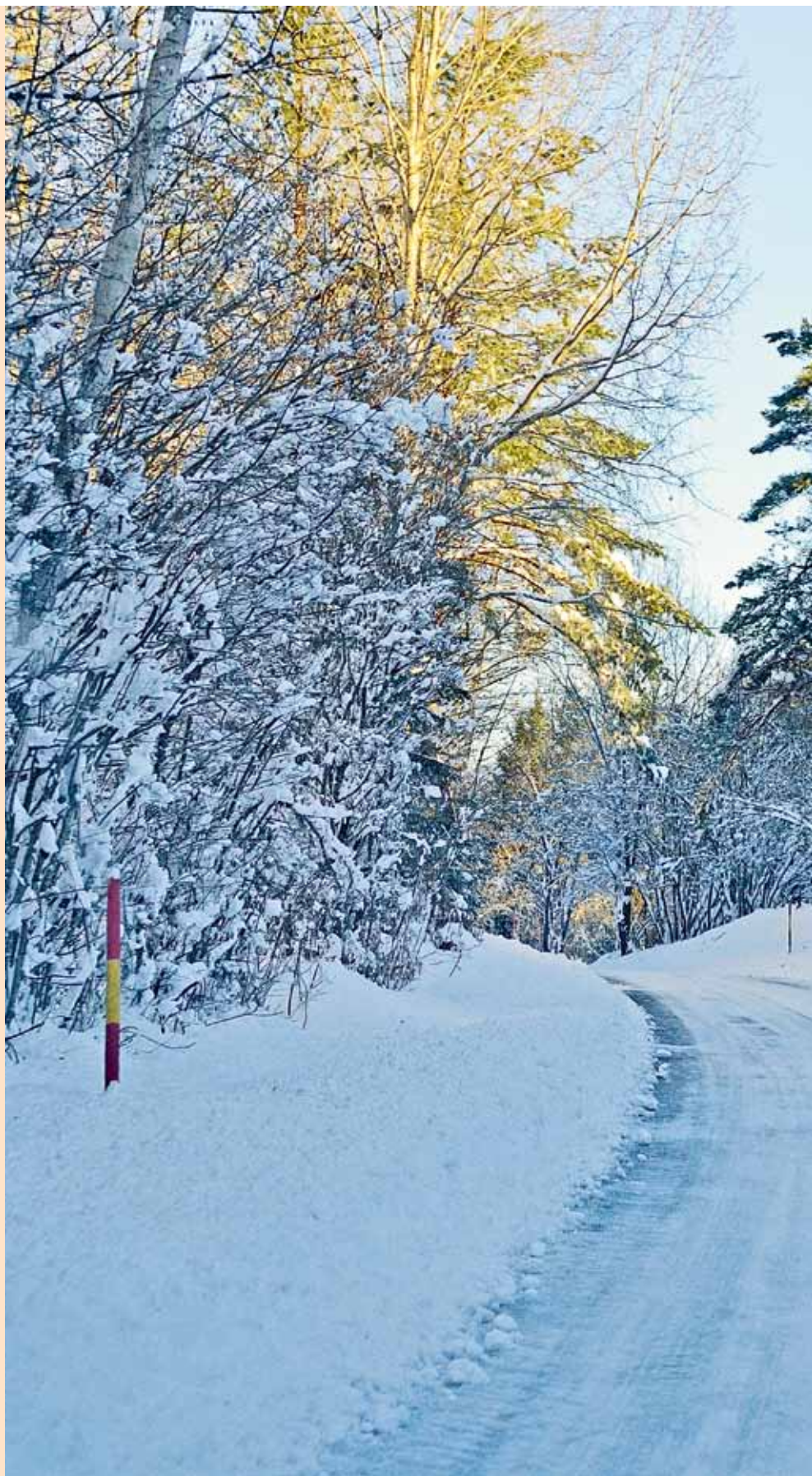
Igor UKOTA
Predsednik upravnega odbora

Drage sodelavke, dragi sodelavci.

Za trenutek sem se sprehodila skozi leto 2012. Ne glede na trenutne gospodarske razmere, me navdaja zadovoljstvo in optimizem. V mislih imam vse vas, s katerimi sem bolj ali manj poslovno sodelovala, pa tudi vse tiste, s katerimi nisem sodelovala ali še bom. Vsem se iskreno zahvaljujem. Zavedam se, da samo s skupnim sodelovanjem, kjer je prisotno medsebojno spoštovanje, razumevanje, pogum, strpnost, volja in želja po spremembi, presežemo obstoječe razmere in si ustvarimo pogoje za boljši jutri. Hvala vam.

V prihajajočem letu vam želim obilico notranjega miru, nasmehov na obrazu, jasnega in odprtega pogleda, ko ste sami s seboj, ko ste v družbi vaših najdražjih, pa tudi ko ste v družbi sodelavk in sodelavcev, poslovnih partnerjev, neznank in neznancev...

Janja OTONIČAR
Vodja strateških projektov

Spoštovane sodelavke in sodelavci.

Bliža se najlepši čas v letu, v katerem se vsi sprašujemo:

»Kaj za prazničnimi vrati čaka nas, ko razigrano bo čas prestopil letni prag?

Bo jutro s soncem obsijano, bo z mehkim perjem nam poslano, bojo novi časi zlati?

Zlati bodo, če sivino vsakdana sami pozlatimo s poštenim delom in dobroto, jim s smehom vdihnemo lepoto in s prijateljstvom iskrenim, nežnost, srečo, mir, toploto!«

Takih časov – zlatih časov – v novem letu vam želim!

Igor ŽUMBERGAR
Predsednik sveta delavcev

SREČNO!

V prihodnjem letu vam želimo, da se vedno znova spomnite, kako z odločitvami, sprejetimi danes, oblikujete svetlejši jutri.

Da se zmeraj in povsod opomnite, da je skrivnost ubranega življenja v slehernem trenutku biti najboljši, kar zmorete biti, saj veste, da tisti hip več ni bilo mogoče storiti.

Da dvignete glavo, ko bo hudo in nemara ne boste več vedeli, kako naprej ter da se tedaj ozrete naokoli, kdo vam ponuja pomoč, podporo in ljubezen ter si jih drznete sprejeti.

Da se v stiski zmorete zazreti tudi globoko vase, zajeti iz neusahljivega studenca notranje modrosti, izkušenj in ljubezni.

Da bi imeli vselej v mislih, da sta vsak dan in vsak trenutek lahko nov začetek in da nikoli ni prepozno za prava dejanja.

Vam in vašim najbližjim v imenu članov sindikata voščim, da bi bili zadovoljni, ker ste v zadnjem letu naredili, kar vam je še danes videti nemogoče, zdravi in nasmejani.

Rajko REBEC
Predsednik sindikata

Iz naših enot

Leto 2012

Mineva še eno zelo zahtevno poslovno leto, zaznamovano z vseplošno gospodarsko krizo, ki je prinesla propad veliko podjetij iz področja gradbeništva. Gospodarsko okolje ni naklonjeno panogi gradbeništva, investicijski cikel se še naprej krči in v takšnih okoliščinah je poslovanje zelo zahtevno.

Ko se ozremo na prihajajoče leto lahko vidimo, da bo prav tako ali še bolj zahtevno kot je bilo letošnje. Okoliščine nas vedno znova silijo v racionalno obnašanje in iskanje rešitev za nastajajoče težave.

V družbi smo trdno odločeni, da nadaljujemo zastavljeno in začrtano pot in želimo, da tako kot do sedaj zaposleni razumemo in prispevamo s svojim delom k uspešnosti naše družbe.

Potrebno je, da vsak zaposleni v družbi razume, da s svojim lojalnim odnosom in pozitivnim pristopom ohranja sebi, svojim družinam in

sodelavcem socialno varnost. To zavedanje zaposlenih je zelo pomembno, ker vsak posameznik lahko veliko doprinese k skupnemu uspehu naše družbe.

Ob izteku leta želim vsem zaposlenim in vašim družinam veliko dobre volje, zdravja in osebnih uspehov v prihajajočem letu 2013.

Vlado Švab
Direktor za tehnično področje

Pot marketinga v letu 2012

December, zadnji mesec leta, je mesec, ko se hočeš ali nočeš moraš ozreti nazaj in pogledati na prehojeno pot. Kaj vse je zaznamovalo to pot? Glede na negotove in krizne razmere je pot vsakega izmed nas zagotovo razbrazdana, pa zagotovo ne samo z lepimi stvarmi.

Pogled nazaj kaže, da smo naredili veliko in kljub težkim razmeram pridobili potrebne posle za delova-

nje naše družbe. Vsi skupaj, vsak s svojim prispevkom in odgovornostjo do dela.

V letošnjem letu smo, med ostalimi, pridobili tri večje posle za naročnika DARS: Preplastitev avtocestnega odseka Sežana – Gabrk, Preplastitev avtocestnega odseka Postojna – Unec in Preplastitev avtocestnega odseka Divača – Gabrk. Prva dva smo v preteklih poletnih mesecih tudi izvedli. S preplastitvijo avtocestnega odseka Divača – Gabrk pa naj bi pričeli v pomladnih mesecih leta 2013. V tem letu smo pridobili redno vzdrževanje občinskih cest na območju Mestne občine Koper za dobo dveh let ter redno vzdrževanje občinskih cest v občini Divača za dobo petih let.

Konec meseca oktobra smo oddali ponudbo za koncesijo za vzdrževanje državnih cest za obdobje sedmih let. Priprava ponudbe je bila zelo težavna, saj je bila razpisna dokumentacija zelo zahtevna in obširna. Pri pripravi so pod taktirko komerciale neumorno sodelovale tudi ostale službe. Pripravljali in oddali smo ponudbi za vzdrževalno območje 3 (Koper) in za območje 5 (Ljubljana). Časa za pripravo tako obsežne razpisne dokumentacije bi si želeli več, a rok za oddajo je ostal nespremenjen, zato smo se bili primorani temu prilagoditi.

Želela bi pohvaliti vse sodelujoče pri pripravi ponudbe za požrtvovalnost in odgovornost, ki ste jo pokazali pri pripravi ponudbe ter zavedanja pomembnosti pridobitve tega posla za našo družbo.

Utečena ekipa komerciale dela neumorno, ponudbe, pogodbe... Spopadamo se z nastalimi težavami, jih sproti rešujemo in usklajujemo. Pohvala velja njihovem odgovornemu pristopu k delu in pozitivni energiji. Leto, ki je za

nami, je bilo s komercialnega vidika zelo težavno, saj se spopadamo z neelojalno konkurenco (v prihajajočem letu pričakujemo podobno oziroma še težavnejšo).

V nabavi službi, ki je dejansko prvi stik z »zunanjim svetom« nima jo lahkega dela, saj so v teh časih (predvsem slabe izkušnje s propadlimi družbami) dobavitelji zelo nezaupljivi. Zato je njihova naloga še pomembnejša in odgovornejša pri pozitivnem predstavljanju družbe.

Vsak izmed nas se mora zavedati stanja v gradbeni panogi (rizična panoga kot nas imenujejo) in vesplošnega stanja v državi ter svoje delo opravljati optimalno in odgovorno.

Želim si, da bi lahko rekla, da smo vse hudo pustili za seboj. A vsi vemo, da nas čaka naporno leto 2013. Vemo tudi, da se bo potrebno prilagajati, iskati nove izzive, nove posle, znova in znova reševati nastale probleme in verjeti v boljši jutri.

V težkih časih pa ne pozabimo na odnos do sodelavcev, do sočloveka ter prijazno besedo in nasmeh. Je zastoj, a neprecenljiv. Ter zavedanja, da je naša služba naš drugi dom, v katerem se moramo dobro počutiti, predvsem pa sami poskrbeti za to, da se v njem dobro počutimo.

V prihajajočem letu 2013 želim vsem sodelavcem in sodelavkam-CPK ter njihovim najbližjim, zdravlja, osebne sreče in zadovoljstva.

Suada Muratović
Direktorica za marketing

Poročila PC

PC Asfaltna baza Senožeče

V mesecu decembru, ko se zaključuje koledarsko leto, se običajno v nas prebudijo spomini na preteklo leto. Pogostokrat si vtisnemo v spomin samo tiste lepe trenutke in mislim, da je tudi prav tako. Res pa je, da brez zapletov in težav pri našem delu tudi ne gre.

Na asfaltni bazi si bomo leto 2012 zapomnili po rekordni proizvodnji asfaltnih zmesi. Konec meseca novembra je bilo proizvedene nekaj več kot 85.000 ton asfaltnih

zmesi. Do konca leta pa po planih pričakujemo še dodatnih 7.000 ton asfalta. Končna številka se bo postavila nekje na 92.000 ton, kar pa je absolutni rekord v zgodovini proizvodnje naših asfaltnih postrojenj.

Konec decembra se bo upokojil naš strojnik asfaltna baza Marjan Januš, ki pa je med drugim opravljal tudi dela na vzdrževanju elek-

tro naprav na asfaltni bazi ter dela strojnika težke gradbene mehanizacije. Dandanes je težko poiskati zanesljivega sodelavca, ki bi bil pripravljen opravljati vsa dela na asfaltni bazi. Marjanu želim veliko zdravja in obenem se mu zahvaljujem za korektno sodelovanje v kolektivu asfaltna baza Senožeče.

Naše misli so že usmerjene v novo leto. Ponovno bomo želeli biti boljši in bolj strokovni. V januarju nas najprej pričakuje mali remont asfaltna baza. Ta je nujno potreben za nemoteno proizvodnjo asfalta. Izdelan je tudi plan vseh popravil in pregledov na postrojenju.

Do takrat pa nas loči praznovanje božičnih praznikov in novega leta. Ob prihajajočih praznikih bi želel vsem zaposlenim naše družbe CPK ter njihovim družinam vesele božične praznike in srečno novo leto 2013.

Pripravil:
Matjaž MANKUČ
Vodja PC Asfaltna baza

PC Kamnolom Razdrto in PC Mehanizacija

Nekje sem prebral: »Če je to recesija, naj kar traja.«

Vendar pri nas ni tako, saj recesijo čutimo na vsakem koraku, tudi v PC Mehanizacija z vsakodnevno zagotovitvijo potrebnih kapacitet in popravil prepotrebne mehanizacije za »nemoteno« izvajanje del.

Kljub težkim časom pa smo bili primorani investirati v kar nekaj novih in rabljenih strojev in vozil. Tako smo tik pred zaključkom lanskega leta kupili novo vozilo MAN TGS 26.400 6x4 s pripadajočim 8 m³ avtomatskim posipalcem in plugom, v tem letu smo kupili rabljeno frezo za asfalt WIRDGEN W1000 letnik 2006, povečanje potreb po asfaltiranju je narekovalo še nakup rabljenega finišeja VOGELE super 1803-2 letnik 2009. Nova zakono-

daja na področju selitvenih storitev nas je prisilila v nakup vlačilca MAN TGS 18.480 4x4H s polpriklonnikom za razsuti tovor in nizkonosečo polpriklonno prikolico za selitev mehanizacije.

Zaradi povečanega obsega del pa smo morali v PC Mehanizacija za-

posliti še nekaj voznikov in strojnikov za nemoteno izvajanje del.

Tako v PC Mehanizacija, kakor tudi v PC Kamnolom Razdrto, so se v letu 2012 odvijala dela zelo razgibano.

V PC Mehanizacija smo se posvečali tekočemu operativnem delu,

popravljanju in obnovi že zastarele mehanizacije ter urejanju in vodenju zahtevane zakonske dokumentacije.

V PC Kamnolom Razdrto je proizvodnja potekala tekoče skozi vse leto brez večjih zastojev zaradi okvar in neugodnih vremenskih pogojev. Izdaja materialov iz kamnoloma je presegla proizvodnjo, tako smo oddali tudi večino lanskih zalog.

Ob zaključku leta bi se rad zahvalil delavcem obeh enot (PC Mehanizacija in PC Kamnolom Razdrto) za požrtvovalno in vestno delo v tekočem letu.

V novem letu, ki prihaja, pa želim vsem zaposlenim CPK veliko sreče, zdravja, osebnega zadovoljstva, poslovnih uspehov in upanja v boljše čase.

Pripravil:
Dušan DELAK
PC Mehanizacije in
PC Kamnoloma Razdrto

PC Kamnolom Črni Kal

Leto, ki se izteka bo za kamnolom Črni Kal dokaj uspešno. Predvidene letne količine bodo skoraj dosežene. Do mececa oktobra je bilo proizvedenih skoraj 70.000 m³ raznih kamnitih frakcij. Lastna poraba v primerjavi z enakim lanskim obdobjem je v letošnjem letu presežena za 35%.

Po skoraj desetih letih imamo ponovno zaposlenega delavca iz vasi Črni Kal, strojnika Andraža Caha.

V začetku avgusta je požar zajel območje kamnoloma Črni Kal ter uničil že saniranene etaže z nasajenimi iglavci in drugimi rastlinami. Gasilec je kljub vetru uspelo

zavarovati gospodarske objekte in opozorilne table...

Kljub slabim gospodarskim okoliščinam kamnolom Črni Kal uspeva ohraniti poslovne rezultate prejšnjih let.

Vsem sodelavkam in sodelavcem želim prijetne praznike in srečno ter uspešno novo leto 2013.

Pripravil:
Branko Sosič
Vodja PC Kamnolom Črni Kal

PC Gradnje

Prihaja konec leta, ki nam je postreglo s pestrim dogajanjem na vseh področjih, tako na poslov-

nem, kot tudi na ekonomskem. Gospodarska kriza še ne popušča, ampak se še dodatno zastruje in v svoje kremplje stiska vse več, še do včeraj dobrih gospodarskih družb, predvsem zaradi države kot institucije in bank.

Vendar nas vse te težave ne smejo spraviti v malodušje, ampak moramo stremeti k temu, da s skupnimi močmi te težave prebrodimo in izidemo iz krize kot zmagovalci.

Če se samo malo sprehodimo po letu 2012, lahko ugotovimo, da smo ohranili celo kožo. Še več, dodatno smo uspeli dopolniti našo, sicer že precej iztrošeno opremo. Tako smo pri asfaltni skupini pri-

šli do prepotrebne rezkarja Wirtgen širine 1 m, ki je nujen pri delih na avtocestah in večjih krpanjih. V tem letu smo se dodatno opremili s finišejem Vogele 1803. V oktobru smo se okrepili z novo asfaltno strojno skupino z resnim namenom se »usidrati« na področju izgradnje in vzdrževanja avtocestnega omrežja in ostale infrastrukture.

Vsa ta dejstva izkazujejo resen namen vodstva, da s pomočjo vseh zaposlenih poskrbi za preživetje in nadaljnjo rast našega skupnega podjetja.

Pravijo, da bo kriza trajala toliko časa, dokler se ne bomo nanjo navadili. Sam pravim, da je na vseh nas naloga, da se čim bolj umirjeno in preudarno soočimo s težavami tako v zasebnem življenju kot v službi, in ne obupamo, saj ni problema, ki je nerešljiv, če se ga rešuje s pozitivnim pogledom.

Ob zaključku leta želim vsem zaposlenim in njihovim družinam obilo miru in osebne sreče v letu 2013, v upanju, da vse spremlja tudi zdravje.

Pripravil:
Igor Grmek
Vodja PC Gradnje

Obnova voziščne konstrukcije na AC Sežana Gabrk

V juliju in avgustu 2012 smo za investitorja DARS kot vodilni partner, v skupnem nastopu s CPG d.d. Nova Gorica, obnovili 9.3 km vozišča na AC med Sežano in razcepom Gabrk. Dela smo izvedli v treh fazah, skupni rok izvedbe je bil 50 dni.

CPK d.d. je na tem projektu izvedel obrabni sloj na voznem in prehitevalnem pasu ter debelo slojne talne označbe. Skupno smo izvedli preko 85.000 m² obrabnega asfaltnega sloja, 23 km talnih označb, kar predstavlja po asfaltni površini in dolžini talnih označb največji objekt v zgodovini CPK d.d..

Izvedba testnega polja manj hrupnega asfalta

Po naročilu investitorja smo izvedli tudi testno polje z uporabo manj hrupnega asfaltnega obrabnega

sloja v dolžini 700 m na vseh pasovih voziščih.

Manj hrupni asfalt SMA 11 LN (low noise) smo proizvajali na naši asfaltni bazi v Senožečah. Zelo smo pazili, da asfalt mešamo pri čim nižji temperaturi, da je čas od mešanja do vgradnje čim krajši. S tem smo znižali možnost oksidacije bitumna, ki je zelo odvisna od temperature in času izpostavljenosti bitumna na povišani temperaturi.

ZAG Ljubljana je izvedel meritve hrupa na obstoječem vozišču pred sanacijo, na testnem polju manj hrupnega asfalta SMA 11 LN in na običajnem SMA 11. Meritve so pokazale za 3 decibele nižji hrup pri obeh novih plasteh v primerjavi s starim asfaltnim betonom. Zelo dobri rezultati so bili tudi pri dinamičnih testih asfaltnih zmesi SMA 11. LN in navadni SMA 11. Navadni SMA 11 je dosegal najnižjo temperaturo pri poružitvi na testu na nizkih temperaturah od vseh asfaltov, ki jih je do sedaj testiral ZAG, hkrati pa je bil tudi najbolj elastičen. Obe

asfaltni zmesi sta bili preiskani tudi na utrujanje in na odpornost na tvorbo kolesnic. Pri vseh preskusih so bili rezultati zelo dobri.

Testno polje z manj hrupnim asfaltom SMA LN je bilo predstavljeno tudi na »Dnevih asfalterjev« na Bledu v novembru 2012.

Hrup na voziščih

Vozila povzročajo hrup zaradi motorja in menjalnika, za pnevmatikami nastaja podtlak, ki povzroča hrup. Hrup pa nastaja tudi zaradi vibracij pnevmatik v stiku kamni-

timi zrni, ki so na površini obrabne plasti vozišča. Velik vpliv na nivo hrupa pa ima hitrost in vrsta vozila, s hitrostjo vozila zelo strmo narašča tudi nivo hrupa.

Za dušenje hrupa so najprimernejše obrabne plasti, ki imajo veliko poroznost. Poroznost oziroma zračne votline zmanjšujejo odboj zvoka od površine in dušijo hrup, ki ga povzročata motor in menjalnik. Zrak, ki ga posesajo pnevmatike iz porozne obrabne plasti povzroča manjši hrup kot zrak, ki je posesan na površini iz okolice pnevmatike. Hrup, ki ga povzročajo vibracije pnevmatik na kamenih zrnih vozne površine zmanjšamo z uporabo manjših zrn drobirja ter uporabo elastičnih materialov recimo dodajanjem mlete gume.

Drenažni asfalti zelo zmanjšujejo oddajanje hrupa v okolje, vendar se zaradi pretoka zraka skozi plast hitreje oksidirajo in starajo ter imajo krajšo dobo trajanja kot navadni asfaltni betoni.

Manj hrupne obrabne asfaltni plasti vsebujejo več povezanih zračnih votlin kot običajni asfaltni betoni, vendar manj kot drenažni in so nekakšen kompromis med učinkom zmanjšanja hrupa in trajnostjo asfaltni plasti.

Z manj hrupnimi obrabnimi plastmi se zmanjša potreba po izgradnji protihrupnih ograj, oziroma so ograje nižje in s tem cenejše.

Na koncu bi se zahvalil vsem sodelujočim, ki so sodelovali pri tem našem velikem projektu. Od zagotovitve potrebnih materialov, proizvodnji, vgrajevanju in kontroli kvalitete ter naši signalizaciji, ki so v vseh fazah vedno v predvidenem roku zaključili talne označbe.

Pripravil:
Stojan Natlačen Penko
Vodja oddelka za kakovost

Kamen in pojmi pri izkoriščanju

Kamen kot mineralna surovina je material naravnega izvora, ki se uporablja kot gradbeni material v svoji nespremenjeni ali s predelavo v želeno obliko. To je gradbeni material, iz katerega je izdelan največji del vseh vrst zgradb v cestogradnji in gradbeništvu. Danes je zaradi novih tehnologij na razpolago praktično neomejena količina raznovrstnih kompozitnih materialov, vendar je kamen kot naravno gradivo še vedno nezamenljiv. Pridobivanje in predelava kamnitih materialov pri nas poteka pod budnim očesom države, saj so po zakonu mineralne surovine njena last. Pravico do izkoriščanja mineralnih surovin (rudarsko pravico) je mogoče pridobiti samo pod pogoji in na način, ki jih določajo Zakon o rudarstvu in predpisi, izdani na podlagi zakona. Izkoriščanje mineralnih surovin se opravlja v pridobivalnem prostoru, katerega velikost se določi z aktom o podelitvi rudarske pravice, izvajanje del pa se lahko prične po pridobitvi dovoljenja za izkoriščanje in izvajanje del po določenih ZRud.

ZRud prav tako opredeljuje pomen posameznih pojmov, katere srečujemo pri izkoriščanju mineralne surovine.

Najbolj pogosti pojmi so:

Rudniški prostor je prostor na površini in pod zemljo, sestavljen iz pristopnega zemljišča in zemljišča, namenjenega raziskovanju oziroma izkoriščanju mineralne surovine, omejen z mejnimi linijami med določenimi geografskimi koordinatami, navezanimi na geodetsko mrežo. Načrt rudniškega prostora je katastrska karta v predpisanem merilu, z označenimi mejami in parcelnimi številkami, ki ob začet-

ku odkopavanja ne sme biti starejša od šestih mesecev in mora biti letno dopolnjena.

Pridobivalni prostor je z naravnimi ali umetnimi črtami omejen del zemljiške površine, ki sega do določene globine in je z rudarsko pravico dodeljen za izkoriščanje, uporablja pa se na podlagi izdane-

ga dovoljenja za izkoriščanje določenih mineralnih surovin.

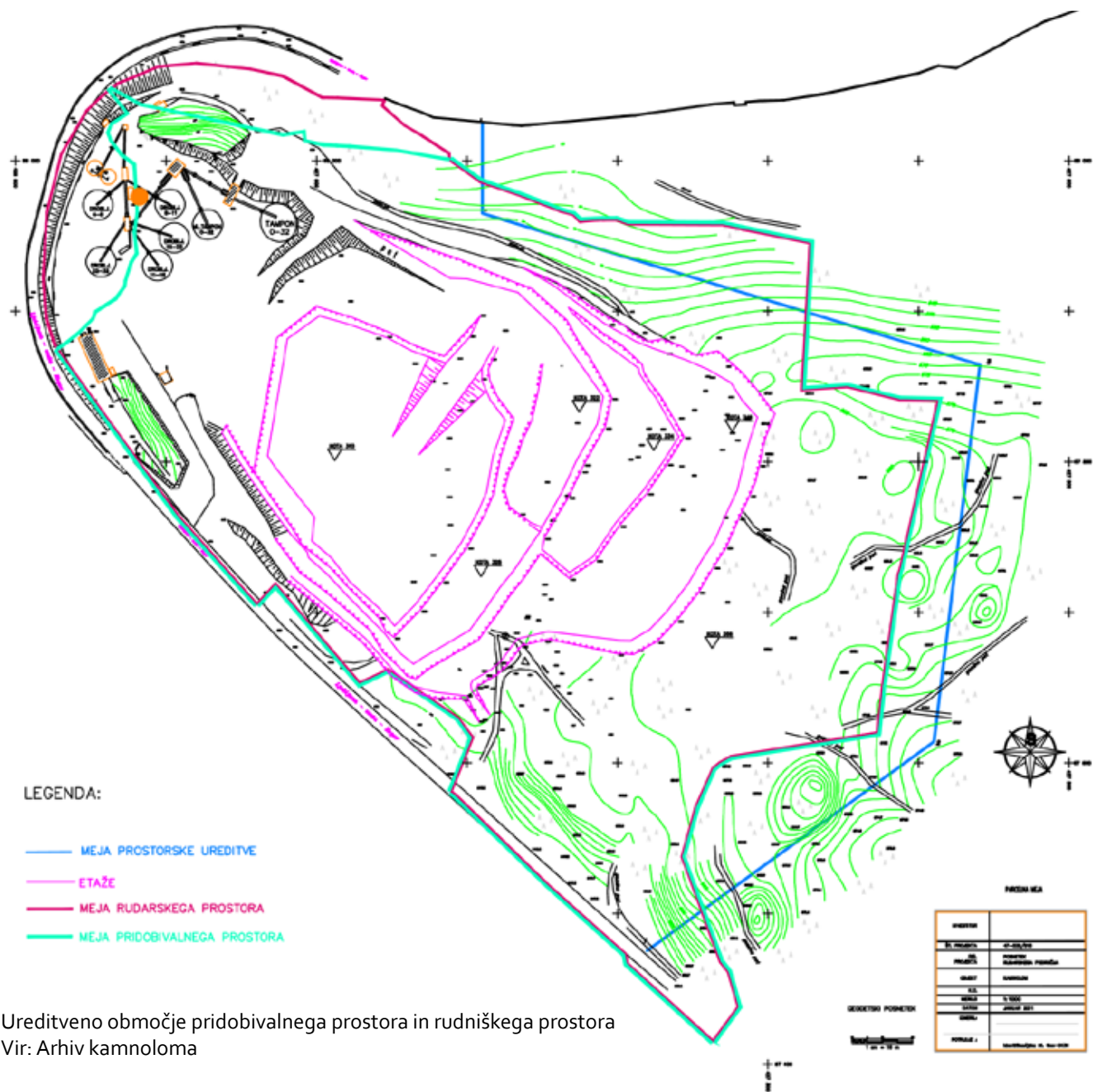
Izkoriščanje vključuje vsa potrebna dela, da se mineralne surovine pridobi, obogati in uskladišči.

Pridobivanje vključuje vsa potrebna dela, da se pride do mineralne surovine v nahajališču (odpiranje), da se pripravi za izkopavanje (priprava), da se jo izkoplje (odkopavanje) in pripelje na obogatitev.

Obogatitev vključuje vsa potrebna dela, da se pridobljeno mineralno surovino predela v uporabno obliko in kakovost. To se doseže z drobljenjem, sejanjem in ločevanjem po fizikalnih, fizikalno-kemičnih in kemičnih postopkih ter s postopki obdelave.

Zaloge mineralnih surovin so mineralne surovine v nahajališčih, ki jih je moč ekonomično izkoristiti. Okolje je tisti del narave, kamor seže ali bi lahko segel vpliv človekovega delovanja.

Poseg v okolje je vsako človekovo ravnanje ali opustitev ravnanja, ki lahko vpliva na okolje tako, da škoduje človekovemu zdravju,

Ureditveno območje pridobivalnega prostora in rudniškega prostora
Vir: Arhiv kamnoloma

počutju in kakovosti njegovega življenja ter preživetju, zdravju in počutju drugih organizmov. Poseg v okolje se nanaša zlasti na rabo naravnih dobrin, onesnaževanje delovnega okolja, gradnjo in uporabo objektov, proizvodne in druge dejavnosti ter dajanje izdelkov na trg in njihovo potrošnjo.

Obremenitev okolja je vsak poseg ali posledica posega v okolje,

ki je izključno ali hkrati povzročila ali povzroča onesnaževanje okolja, tveganje za okolje ali rabo naravne dobrine.

Onesnaževanje okolja je neposredno ali posredno vnašanje snovi ali energije v zrak, vodo ali tla ali povzročanje odpadkov in je posledica človekove dejavnosti, ki lahko škoduje okolju ali človekovemu zdravju ali posega v lastninsko

pravico tako, da poškoduje ali uniči predmet lastninske pravice ali posega v njeno uživanje ali v pravico do rabe okolja.

Jalovišče je na površini tal zgrajen rudarski objekt za odlaganje trdnih odpadkov.

Pripravil:
Dušan DELAK
Vodja PC Kamnoloma Razdrto

Zimska služba in komunikacija pri tem delu

V naši družbi imamo zimsko službo organizirano kot del dejavnosti v sklopu rednega vzdrževanja za Direkcijo RS za ceste in za devet lokalnih skupnosti. S septembrom mesecem smo dobili v vzdrževanje tudi del koncesijskega območja Ljubljana, to je cestno bazo Podskrajnik.

Priprave na zimo in s tem povezano zimsko službo se pričnejo že v poletnih mesecih, saj je po končani

predhodni zimi potrebno pregledati in odpraviti pomanjkljivosti na mehanizaciji, za kar poskrbi PC Mehanizacija. V jeseni, to je v začetku meseca oktobra, se pričnejo prve aktivnosti za novo zimsko sezono. Vodje baz podajo svoje pripombe, predloge, ki se jih upošteva pri izdelavi izvedbenih programov zimske službe. Izvedbene programe zimske službe za DRSC in občine pripravimo v PC Vzdrževanje s skupnimi močmi. Pri izdelavi

vi sodelujejo vsi od administratork, vodij cestnih baz, signalizacije in vodje PC Vzdrževanja, ki izvedbene programe pregleda in potrdi. Vse izvedbene programe pošljemo v potrditev nadzoru DRSC in občini. Letos smo, ne glede na povečan obseg del z novo pridobljeno CB Podskrajnik, vse izvedbene programe pravočasno izdelali in dobili že potrjene nazaj.

Skladno s potrjenimi izvedbenimi programi zimske službe in pravilnikom, se prične z opremljenostjo cest, kar pomeni, da se pričnejo postavljati koli, palisade in zimska prometna signalizacija. Za vse to so naši pridni cestarji poskrbeli do 15.11., ko se uradna zima prične. Poskrbeli pa so tudi za urejenost deponij s posipnimi materiali.

Sedaj, ko smo poskrbeli za opremo cest in imamo potrjene izvedbene programe zimske službe, lahko

prične prava zima s sneženjem. In tudi je. V trenutku, ko dobimo pisno obvestilo DRSC, da je nastopila I. faza pripravljenosti, stečejo vsi postopki za uvedbo dežurne službe. Naša dežurna služba je urejena tako, da je 24 ur na dan glavni dežurni dosegljiv na posebni telefonski številki, ki je objavljena na spletni strani CPK d.d. in vseh izvedbenih programih zimske službe. Glavni dežurni koordinira akcije na celotnem področju CPK d.d., zbira, ažurira podatke in le-te preko spletne aplikacije posreduje DRSC. Podatke mu posredujejo dežurni na cestnih bazah in zimskih točkah.

Dežurstvo na cestnih bazah in zimskih točkah poteka po predhodno pripravljenih seznamih, ki so jih administratorke PC Vzdrževanja pripravile skupaj z vodjo PC Mehanizacija in vodji cestnih baz. Dežurstvo opravljajo vozniki, cestarji in strojniki, ki so po potrebi na delovnem mestu ali v pripravnosti na domu, odvisno od vremenskih razmer. Na delovnem mestu zbirajo podatke o stanju vozišča, prevoznosti, vremenu, porabi posipnega materiala,... Vse podatke posredujejo glavnemu dežurnemu in jih tudi vpisujejo v dežurno knjigo. Ob povečanem sneženju, žledu ali drugih nevšečnih prilikah vremena se število sodelujočih v zimski službi poveča.

Uvedbo in ukinitve višje stopnje pripravljenosti (II. faze) odredi vodja PC Vzdrževanje s soglasjem področnega nadzornega.

Pri poteku akcij zimske službe je organiziranost sledeča:

GLAVNI DEŽURNI vodi:

- uvedbo in ukinitve stopnje pri-

pravljenosti (s soglasjem vodje PC Vzdrževanje)

- sklic dežurnih skupin
- sklic vodij baz
- vodenje evidenc v dežurni knjigi in aplikaciji

nastopi dežurstvo oz. ko pričnejo akcije izvajanja zimske službe. Tukaj nismo omenili vseh rednih del vzdrževanja, ki potekajo, ko ni akcij oz. sneženja, saj mora biti cestar, ne glede na vreme, vedno prisoten

VODJA CESTNE BAZE vodi:

- vodenje akcij na svojem področju
- poročanje o stanju vremena, prevoznosti cest,...
- vodenje dežurne knjige in evidenc posipnih materialov
- poročanje glavnemu dežurnemu

Vodja PC Vzdrževanje ima pregled nad potekom vsake posamezne akcije na celotnem področju, skladno s tem usklajuje in komunicira s področnim nadzornim, policijo, mediji in ostalimi vodji PC-jev, predvsem mehanizacije in seveda poroča kolegiju direktorjev o stanju na terenu.

To je le delček vseh aktivnosti, ki potekajo v času zimske službe, ko

na cesti. Zato smatram, da smo cestarji vajeni in pripravljeni na vse in se skupaj borimo za uspeh naše dejavnosti. Verjamem, da bomo le z enotnostjo in skupnim delom dosegali dobre in kvalitetne rezultate ter tako skrbeli za ugled naše družbe.

Ob izteku leta 2012, se zahvaljujem vsem sodelujočim pri izvajanju del na področju vzdrževanja in varstva cest. V letu 2013 pa želim vsem cestarkam in cestarjem veliko zdravja, uspehov in osebnega zadovoljstva.

Pripravila:
Karlo Šturm
Vodja PC Vzdrževanje
in Ingrid VRH
Administratorka

Hrup na delovnem mestu

Hrup je neželen in škodljiv zvok, ki nas neprijetno obremenjuje in je lahko hkrati vzrok za začetek mnogih bolezni. Dolgotrajna izpostavljenost hrupu lahko povzroči težave s sluhom, posledica pa je naglušnost, ki je neozdravljiva bolezen.

Najpogostejše težave, ki jih lahko povzroči dolgotrajna izpostavljenost prekomernemu hrupu, so okvara sluha, stres pri delu ter večje tveganje za nezgode pri delu. Hrup povečuje tveganje za nezgode pri delu predvsem zato, ker ovira ustno sporazumevanje med delavci, prikrije zvoke bližajoče se nevarnosti in opozorilnih signalov, ovira koncentracijo delavcev do izvajanja dela ter povečuje razdražljivost in stres pri delu. Poleg fizioloških posledic, ki se kažejo na srčno žilnem sistemu in povišanem krvnem tlaku, lahko hrup povzroča tudi psihološke težave, kot so težave z dihanjem, napetost v mišicah, težave s srčnim utripom itd. Zaradi tega je hrup eden izmed največjih dejavnikov tveganja na delovnem

mestu. Hrup pa je nevaren za sluh še zlasti, če mu je oseba dolgo in pogosto izpostavljena.

Škodljivi vplivi hrupa na človeka so odvisni predvsem od naslednjih dejavnikov:

- ravni hrupa v dB(A)
- vrste hrupa (trajen, spremenljiv, impulzen)
- frekvence hrupa
- trajanja izpostavljenosti hrupu
- oddaljenosti od vira hrupa
- značilnosti okolja v katerem se širi in dejavnosti
- značilnosti vsakega posameznika (občutljivosti, odzivanje, psihično in fizično stanje)

Izguba sluha, ki jo povzroča hrup, je različna glede na frekvenco, saj se izguba sluha običajno najprej pozna na visokih tonih. Pri dolgotrajni in čezmerni izpostavljenosti hrupu uho posameznih frekvenc (tonov) ni več sposobno zaznati, nastopi okvara sluha, ki je trajna in je ni več mogoče popraviti. Če izguba sluha prizadene samo višje frekvence, opazimo predvsem tako, da slabše slišimo zvonjenje

telefona, ure, šumnike v govoru. Te težave so toliko bolj opazne, če se nahajamo v hrupnem okolju (gradbišče, delavnica, dvorana, gostinski lokal). Žal pa večina ljudi ugotovi, da slabše sliši šele, ko gredo na preventivni zdravstveni pregled na

medicini dela. Šele takrat, ko se v kabini zaman trudijo in pritiskajo gumb za zvok, ki ga sploh ne slišijo in ko avdiogram pokaže, kolikšna je pravzaprav izguba sluha.

Obveznost delodajalca v zvezi z varovanjem zdravja delavcev, ki so izpostavljeni hrupu in ukrepe za njegovo zmanjšanje in odpravo, določa Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi iz-

postavljenosti hrupu pri delu. Ta mora poskrbeti, da z razpoložljivimi ukrepi tveganja, ki izhajajo iz izpostavljenosti hrupu, odpravi pri viru ali zmanjša na najnižjo možno mero. To se lahko doseže z izbiro delovne opreme, ki povzroča manjši hrup, z izolacijo delavcev od vira hrupa, z rednim vzdrževanjem opreme, uvajanjem novih, manj hrupnih delovnih postopkov, zmanjšanjem trajanja izpostavljenosti hrupu, itd. Tam, kjer hrupa ni mogoče odpraviti oziroma zmanjšati na dovoljeno raven, mora biti delavcem zagotovljena uporaba osebne varovalne opreme, kot so ušesni čepi ali naušniki. Obvezni so tudi redni obdobjni preventivni zdravstveni pregledi izpostavljenih delavcev.

Zaščita sluha je obvezna povsod tam, kjer iz meritev hrupa izhaja, da ta presega dovoljeno mejo dnevne ali tedenske izpostavljenosti, ki je predpisana s pravilnikom. Najbolj izpostavljena delovna mesta glede na čas izpostavljenosti hrupu so pri nas predvsem dela na vgrajevanju asfalta, dela strojnikov ob postrojenju v kamnolomu, drobilcu,

rezkarju. Poleg teh so hrupu izpostavljena tudi vsa ostala dela, kjer hrup presega dovoljeno vrednost, kot npr.: dela ob stroju za izdelavo talne signalizacije, delo gradbincev ter vsa ostala dela z delovno opremo, ki povzroča prekomeren hrup.

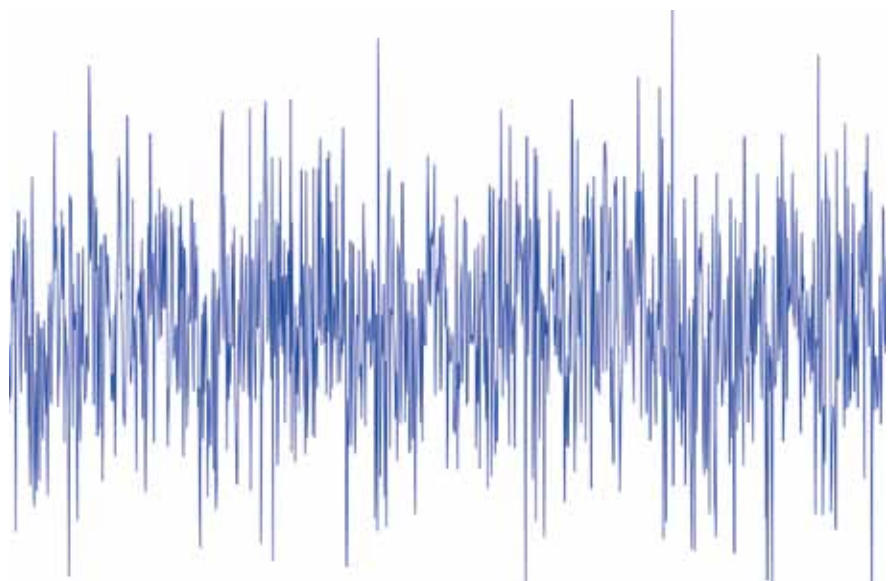
Pri vseh teh delih je obvezna uporaba osebne varovalne opreme, ušesnih čepov ali pa naušnikov - glušnikov.

Ker se pri nas zavedamo problema hrupa, se je že pred leti, v večjem

obsegu pa lani, nabavilo tako imenovane individualne »NEUROTH« čepi za zaščito pred hrupom. Z njimi se je opremilo predvsem najbolj izpostavljene delavce v kamnolomih, na vgrajevanju asfalta ter pri strojni izdelavi talne signalizacije. Prednost teh čepov je predvsem v tem, da so izdelani po meri in s tem udobnejši za nošenje, omogočajo lažjo medsebojno komunikacijo, ker prepuščajo določene pogovorne frekvence, kar je pomembno predvsem pri delu v prometu na cesti, obenem pa tudi učinkovito zmanjšujejo možnost za okvaro sluha.

Žal pa se kljub temu vsi še vedno ne zavedajo tveganja, ki ga povzroča prekomeren hrup in neradi uporabljajo zaščito sluha češ, da jih moti in ovira pri delu. To pa je le izgovor, saj se danes na trgu dobi raznovrstna zaščita, ki lahko ustreza vsakemu delavcu, le spoznati mora, da je zaščita sluha za njega koristna. Ko bo prišlo do izgube sluha je, žal, že prepozno.

Ervin Kozem
Strokovni sodelavec
za varstvo pri delu

Zdravje zob je v vaših rokah

Za splošno zdravje je zelo pomembno tudi zdravje zob in ustne votline. Lep nasmeh pa je tudi pogoj za samozavest in dobro počutje posameznika.

Toda ni lepega nasmeha brez veliko vloženega truda in časa. Naša prehrana in življenjske navade zmotijo uravnoteženost bakteriološkega okolja v ustni votlini.

Zdravje zob je odvisno od prehrane, ustne higijene, dednosti in razvad. Estetika zob je obsežen pojem. Strokovno gledano so estetski zobje tisti, ki so v pravilni legi, lice in ustnice so primerno podprte, tako da je ob nasmehu vidna le spodnja tretjina zgornjih zob, medtem ko so spodnji zobje popolnoma prekriti. Zobje morajo biti pravilno postavljeni, brez rotacij in nagibov ter brez motenj v sklenini. Vendar je le malo posameznikov, ki bi zadoščali tem strogim merilom.

Temelj ustnega zdravja je predvsem zdrava prehrana. Zato moramo omejiti pogostost uživanja sladkarij. Pomembno pa je tudi, da vključimo v našo prehrano čim več sadja in zelenjave. Po vsakem obroku poteka v ustih razgrajeva-

nje sladkorjev. Bakterije jih spreminjajo v kisle produkte, tako pade vrednost pH z nevtralnih 7 pod vrednost 5, ki predstavlja tveganje za nastanek kariesa. Pod pH vrednostjo 5,5 poteka demineralizacija.

Na kaj moramo biti pozorni?

V otroškem obdobju so razvade povezane predvsem z:

- nepravilnim dihanjem,
- sesanjem,
- grizenjem spodnje ustnice, svinčnika,
- odprtimi usti,
- nepravilnim požiranjem.

Te razvade vodijo predvsem v ortodontske nepravilnosti, kot so:

- odprti griz,
- križni griz,
- rotacije in nagibi zob.

V odraslem obdobju pa so te razvade kompleksnejše narave in so povezane s škodljivimi učinki na zobeh, ustni votlini in so lahko škodljive tudi za zdravje. Najpogostejše razvade so:

- kajenje,
- pitje alkohola, kave, čaja,
- grizenje svinčnikov, nohtov,
- pogosti posladki,
- škrtanje z zobmi itn.

Te razvade škodijo predvsem zobem in obzobnim tkivom. Ob pridruženih slabih ustni higieni lahko ti dejavniki privedejo do nastanka kariesa, lahko pa tudi do nastanka parodontalne bolezni in kasnejše izgube zob. Kajenje in alkohol imata poleg škodljivega učinka na zobna in obzobna tkiva tudi uničevalni mehanizem za splošno zdravje posameznika.

Kaj je parodontalna bolezen?

Pri tej bolezni gre za vnetje obzobnih tkiv, do katerega pride zaradi kopičenja bakterijskih oblog na zobeh ob robu dlesni. Parodontalna bolezen se začne kot vnetje dlesni (gingivitis). Vneta dlesen je temno rdeča, nabrekla in zelo rada zakrvari. Pri večini ljudi ostane vnetje omejeno na dlesen, lahko pa na-

preduje v globino (parodontitis), kjer povzroči postopno propadanje obzobnih tkiv (vezivno tkivo, kost in zobni cement), ki dražijo zob v čeljustni kosti. Takšni zobje postanejo majavi, se navidezno podaljšajo, med zobom in dlesnijo nastanejo različno globoki 'žepi' in boleče gnojne otekline. Zobje na koncu lahko tudi izpadejo, če ni pravočasnega zdravljenja.

S čim lahko poskrbimo za zdravje zob in ustne votline?

Izogibajte se sladkorjem. To je prvo in zelo pomembno pravilo. Prav tako vam svetujemo, da se izognete vmesnim obrokom, da zobe čim manj izpostavljate demineralizaciji zob. Po vsakem obroku počakajte 30 minut in jih šele takrat dobro umijte - v primeru takojšnjega umivanja, ko je zob 'odprt', še pospešite proces demineralizacije. Zelo pomembna pa je tudi zobna ščetka in pa predvsem čiščenje zob z zobno nitko. Zobna nitka očisti prostore, kjer navadna zobna

ščetka ne more opraviti svojega dela. Priporočamo pa vam nakup Sonicne ščetke, ki dokazano očisti zobe najboljše. Sonicare so ščetke, ki so primerne tako za odrasle kot tudi za otroke. To je nakup za lep nasmeh ter za zdravje zob in ustne votline - dokazano pa tudi preprečuje in celo do neke mere pozdravi paradontozo.

Vir: www.ena.com

- Vprašanja in odgovori
 - Vse o zdravju
 - Dnevnikovi svetovalci
- RSS

Splošno o zdravju

Zobozdravstvena akcija: zdravi zobje so vir zdravja

Splošno o zdravju - četrtek,
07.04.2011 ob 11:30
Avtor: Katarina Podnar

Zobje za normalen razvoj (tako kot kosti) potrebujejo zadostno količino vitaminov in mineralov. Koktajl vitaminov A, B 6 (piridoksin), C, D 3 in kalcija bo poskrbel za zdrave in močne zobe.

»Z roko v roki s temeljito in z redno ustno nego bodo vir samozavesti, zdravja in tako v mladosti in še pozni starosti,« uči zobozdravnik Samo Trost, eden izmed pobudnikov Dnevnikove zobozdravstvene akcije, s katero želita s soprogo Tino dodati svoj delež v mozaiku prizadevanja za boljše zdravje otroških zob.

Boljša prehrana, boljši zobje

Za zdravo ravnovesje v otrokovem telesu skrbijo minerali in vitamini, ki jih zaužijemo s polnovredno, z uravnoteženo prehrano. Ti imajo ključno vlogo pri razvoju in rasti zdravih zob. Osnovni mineral, ki ga zobje potrebujejo za rast in trdnost, je kalcij. Nahaja se v neoluščenem sezamu, kitajskem zelju, špinaci in v brokoliju. Najbolj znan pa je kalcij, ki ga vsebujejo mleko in mlečni izdelki. Ta se najintenzivneje kopiči v telesu v mladosti in zagotavlja zadostno zalogo vse tja do 40. leta starosti. Da bi hranilne snovi prišle do krvi, je odgovorno zdravo črevo, z njim pa sodeluje vitamin D₃, ki skrbi za vsrkavanje kalcija iz črevesja. Če v telo ne vstopi dovolj kal-

cija, ga za normalno delovanje črpa iz tistih tkiv (kosti, zobje), kjer so že narejene zaloge.

Spremenjena kakovost zob

»Čeprav se veliko truda vlaga v zobno preventivo, pa že nekaj časa opažam, da zdravje zob naših malčkov vse bolj peša, opozarja Samo Trost, dr. dent. med., ki je svoje zobozdravstveno znanje nadgrajeval tudi na Japonskem. »Kar prepogosto se zgodi, da otrokom izraščajo že poškodovani zobje ali pa je v globini pod fisuro zob že načet od zobne gnilobe. To je lahko posledica vse bolj osiromašene prehrane, ki ji zaradi intenzivne predelave, skladiščenja in transporta primanjkuje mineralov in vitaminov, ključnih za zdravje zob. Prav mogoče je tudi, da zaradi premajhne vsebnosti mineralov v prehrani telo črpa zaloge kalcija tudi iz zob. Svojo vlogo pa je dodala tudi demonizacija fluoridov, ki se jim vse bolj seznanjeni starši izogibajo. Sam menim, da sta prav spremenjen odnos do fluoriranja in neredna oz. nepravilna ustna higiena zaslužni za slabšo ustno zdravje.« Ker je hrana vse bolj osiromašena, je treba z rednim in s temeljitim čiščenjem doseči tisto, kar je nekoč zagotavljalo že redno prehranjevanje. Že z zdravim prehranjeva-

njem, s poseganjem po sveži hrani so dosegli čiščenje ustne votline, zato se pH v ustih ni znižal. Danes je hrana lepljiva, zato je potrebno rednejše in intenzivnejše čiščenje zob, saj se pH zniža hitro, stanje kislosti pa povzroča poškodbe na zobeh. Odgovor je le v pravilni negi zob. Ta naj bo vsaj dvakrat dnevno, svetujem uporabo zobne ščetke (tudi baterijske) in zobne nitke pa tudi fluorirane zobne paste.

Štirinajstletni Lan ima zdrave zobe

Lan je osnovnošolec, ki je vključen v zobozdravstveno akcijo in ki redno obiskuje zobozdravstveno ordinacijo Trost. Vedno ga spremlja skrbna mama, ki je tudi soodgovorna za zdravje Lanovih zob. »Skrbim za zdravo, uravnoteženo prehrano, pa tudi kar nekaj volje je bilo potrebne, da smo se naučili pravilno uporabljati zobno krtačko in nitko. Predvsem pri tehniki z nitko smo se morali še posebno potruditi. Zato sem vesela, da obi-

Naloge posameznih vitaminov in mineralov, ki so odgovorni za zdravje zob	
Kalcij (Ca)	Gradbeni material za močne zobe (tudi kosti)
Vitamin D 3	Odgovoren za optimalno izkoriščanje kalcija v telesu: vsrkavanje kalcija iz črevesja in preprečevanje presežnega izločanja kalcija iz ledvic
Vitamin A	Vpliva na rast
Vitamin B 6	Vpliva na tvorjenje zobnega, kostnega tkiva, pomembno vlogo ima pri delovanju živčevja, zaščiti kože (povrhnjice), las, nohtov
Vitamin C	Pomembno vlogo ima pri tvorbi in obnovi zob in kosti

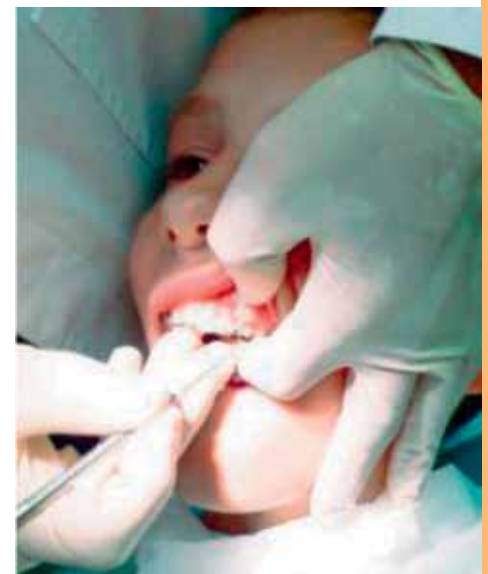
skujemo Sama Trosta, ki posebno pozornost posveča učenju metod o pravilnem čiščenju zob tudi z zobno nitko in rednemu odstranjevanju zobnih oblog. Tudi Samo Trost je zadovoljen z Lanovo ustno higieno in s splošnim ustnim zdravjem: »Ob vsakem obisku Lanu očistimo mehke zobne obloge. Vse zobe ima zdrave, na stalnih šestnicah ima zalivke, zalite fisure pa na ličnikih. Njegova ustna higiena je zelo dobra za štirinajstletnika. Moram povedati, da je pri vseh otrocih, kjer je prisotna starševska skrb za nego zob, opaziti očitno razliko. Zato si tudi z zobozdravstveno akcijo z ženo Tino prizadevava doseči cilj in približati nov, svež odnos do nege zob. Če je bil ta nekoč povezan s strahom do zobozdravnika in z bolečino, je danes z veseljem do lepih, zdravih zob, ki so lahko take z doslednim izvajanjem ustne higieno vse do pozne starosti. Če bo Lan z veseljem nadaljeval, kar smo ga s skupnimi močmi naučili s starši, ne bo imel večjih stroškov s popravili zob, ampak bo ohranil svoje zobe zdrave.

Nekaj minut za zdrav nasmeh

Lan je štirinajstletnik, ki ga zanima veliko reči, še posebno pa je navdušen nad športom. V zimskem času najraje pleza. Zanimalo nas je,

koliko časa dnevno nameni ustni higieni, kdaj je bilo njegovo prvo srečanje z zobozdravniki in kaj se je naučil iz obiskov pri Samu Trostu. Odgovoril nam je naslednje: »Prvo srečanje z zobozdravniki sem imel pri treh letih; vse od takrat redno hodim na preglede. Ni me strah, nikoli pa me pri zdravniku nič ne boli. To pa zato, ker si zobe redno čistim. Zjutraj uporabljam krtačko in zobno pasto, zvečer pa očistim še prostore med zobmi z zobno nitko in baterijsko zobno ščetko. Iz teh obiskov sem se naučil pravilne tehnike čiščenja zob s krtačko in z zobno nitko, predvsem pa tega, da se je tistih nekaj minut čiščenja zob vredno potruditi.«

Moje zdravje št. 136 / 1. marec 2011
foto: Katarina Podnar
www.dnevnik.si

Naši kadri

V družbi CPK d.d. se je od meseca junija do decembra zaposlilo 18 delavcev. Poleti se nam je pridružil Andraž Cah, ki v kamnolomu Črni Kal opravlja delo strojnika. V Vzdrževanju so se kot pomožni delavci – cestarji zaposlili Erik Benčič, Vedran Stopar in Simon Butinar, Mujo Zenkovič pa od konca meseca novembra opravlja delo strojnika v signalizaciji. Na Upravi so se zaposlili knjigovodji Katarina Pirc in Helena Mramor ter vodja nabave Branko Bubnič. PC Mehanizacija je meseca oktobra pridobila novega strojnika, in sicer Stanka Zeca. Kadrovske so se okrepile tudi PC Gradnje, in sicer za 8 delavcev. Miran Kobal od avgusta naprej zaseda delovno mesto odgovorni vodja del manj zahtevnih gradbišč, Slobodan Radvojac pa je od septembra naprej delovodja na vgrajevanju asfalta.

Oktobra so se zaposlili zidar Branislav Petrušič, strojnik na vgrajevanju asfalta Adis Toromanović in pomožni delavci – asfalterji Jelenko Pašalić, Nurfet Oraščanin, Nuriya Oraščanin, Muris Kurbegović ter Nedžad Mizić.

V tem času so se 4 delavci odločili, da z nami prekinajo pogodbe o zaposlitvi. Razšli smo se z Valterjem Počkajem, Milejdi Prinčič, Andrejem Prelcem in Alešem Furlaničem. Upokojili so se 4 delavci, in sicer Stanislav Maljevac, Borislav Margon, Marjo Štemberger in Vladimir Ivković. Predvidoma letos se bo upokojil tudi Marijan Januš.

Pripravila:
Tina RIJAVEC
Strokovna sodelavka za pravno in organizacijsko področje

Otroci so naša prihodnost

Od izdaje zadnje številke glasila je našim zaposlenim mamicam in očkom na svet prijokalo šest nadobudnih malčkov:

- Tanja LAZAR iz oddelka za pravno in organizacijsko področje je postala mamica prvorojenki Naji,
- Marko FERFILA iz PC Gradnje je prvič postal očka mali Megy,
- Za malega Patrika očka Tomaža MRŠNIKA iz PC Mehanizacija pomaga skrbeti sestra Rebeka,
- Saško MAVRIČ iz PC Mehanizacija je postal ponosni očka drugorojencu Alešu,
- Matej BENČAN iz PC Kamnoloma Razdrto ima sina Petra, ki bo delal družbo sestrici Maruši,
- Vili BATIČ iz PC Gradenj pa ima že tretjega sina Tineta, ki bo skupaj z bratcema nagajal sestrici Viti.

Iskrene
čestitke!

Naši mladi upi

Apollonio in Blažević na EP do bronaste kolajne

Slovenski kajakaški dvojec Alan Apollonio in Simon Blažević je na Evropskem prvenstvu za mladince in mlajše člane na Portugalskem, ki je potekal od 12.7.12 do 15.7.12 v MONTEMOR-O-VELHO, poskrbel za enega največjih uspehov slovenskega sprinta na mirnih vodah.

Primorski dvojec je na 1.000 metrov priveslal do bronaste kolajne v mladinski konkurenci. Ta kolajna je sploh prvo odličje na mladinskih prvenstvih za slovenske sprinterje. Mlada Primorca Alan Apollonio in Simon Blažević sta veslala v finalu

A tako na 1000- kot 500-metrski razdalji.

»Vedela sva, da bo večina startala na vse ali nič, kar sva izkoristila

in na koncu upala, da bo dovolj za medaljo. Uspelo nama je,« je povedal Alan Apollonio, Simon Blažević pa je izpostavil, da je bil uspeh nekoliko nepričakovan: »Bila sva presenečena, saj nisva bila prepričana, ali bova na koncu prehitela Madžara. Zadnjih 100 metrov je bilo, lahko rečem, kar nenormalnih. Nisva pričakovala, da ju bova na koncu prehitela.«

Tudi za njunega trenerja, Fredija Apollonia, uspeh ni bil načrtovan, je pa nanj potihoma upal: »Medalje nisem pričakoval, sem pa nanjo upal. Ko sem gledal konkurenco, nisem vedel, ali bo dovolj za medaljo ali ne, ampak po polfinalu na 500 metrov sta dokazala, da sta hitra in da zmoreta tudi na 1000 metrov, kar mi je dalo upanja.«

Oba športnika sta kategorizirana perspektivna kajakaša, katera s svojimi dosežki tako v Sloveniji in v tujini, že več let opozarjata nase. Z napornimi treningi, pripravami, tekmami, ob rednem študiju, načrtujeta čez štiri leta nastopati na OI v RIU.

Ponosna mama Simona Blaževića
Izabela Blažević
Knjigovodja

V letu 2012 so se upokojili

»Sreča je srečati prave ljudi, ki v tebi pustijo dobre sledi.«

(Tone Pavček)

Vladimir IVKOVIĆ

Konec novembra se je upokojil sodelavec Vladimir Ivković. Dopolnil je 40 let delovne dobe, od tega je bil v naši družbi zaposlen zadnjih 16 let. Vse do upokojitve je opravljal dela vodje signalizacije. V tem času je na cestah pregledal in opravil nadzor nad nešteto prometnimi znaki, zaporami in ostalo prometno signalizacijo, izdali so tudi veliko soglasij za postavitve neprometne signalizacije. Poudaril je še, da so v tem času tudi zamenjali vso prometno signalizacijo in uredili kataster signalizacije. Bil je dober in potrpežljiv mentor mladim cestarjem v skupini za signalizacijo, v delo pa je usmerjal tudi svojega naslednika Andraža.

Njegov sonček je vnukinja, s katero se zelo rad igra in že odraslo

pogovarja, jo pogosto vozi v šolo in iz šole ter ji posveča vsak prosti trenutek. Z veseljem tudi pomaga ženi pri urejanju vrta in okolice. Rad ima poletje in dopuste na morju, zato že za naslednje poletje pripravlja čoln, navdušen je tudi nad potovanji. Z ženo sta obiskala Avstralijo, v načrtu pa imata še nekaj krajših in daljših potovanj.

Vlado, vsak zaključek je nov začetek, zato ti ob upokojitvi želimo veliko prijetnih trenutkov v krogu družine in čarobnih potovanj.

Marijan JANUŠ

V asfaltno bazo Senožeče je prišel avgusta 2000 kot strojnik asfaltne baze, poleg tega je opravljal dela električarja in po potrebi nadomeščal strojnika kopača – nakladača. Sodeloval je pri remontih, raznih popravilih ter opravljal še druga dela na asfaltni bazi, saj je v majhnih enotah potrebno poprijeti za vsako delo. Sodelavci ga poznajo

Marijan Januš - urejanje dokumentacije ni nič kaj zabavno

tudi kot dobrega kuharja, ki vedno skuha zelo okusen golaž, dobro speče jedi na žaru, odojka in divjačino, ki jo upleni kot dober lovec in član lovske družine Prestranek.

Marijan se bo upokojil na prvi dan novega leta. Dela mu ne bo zmanjkalo, saj je navdušen gobar, čaka ga tudi delo v sadovnjaku in na vrtu, ženi pa bo pomagal pri kuhi in varstvu vnukov.

Želimo mu veliko vsega lepega ter »dober pogled in ravne rore ter da bi mu bila boginja lova Diana čimbolj naklonjena«, kot rečejo lovci.

Borislav MARGON

V začetku avgusta je aktivno delo zaključil tudi Borislav Margon, ki se

Vladimir Ivković - veleumi prometne signalizacije

je v družbi zaposlil novembra 1972 kot voznik in ta dela opravljal vsa leta do upokojitve po 40 letih skupnega dela. Rad obuja spomine na pretekla delovna leta, povezana z lepimi dogodki in zanimivimi ljudmi, ki jih je v tem času spoznal. Predvsem pa rad obuja spomine na tesnega sodelavca in prijatelja Joška Guština, ki je žal nenadno preminil na delu, veliko prekmalu, da bi lahko skupaj uživala v penziji, kot sta načrtovala. Boris je povedal, da je lepo biti upokojen, ko ni potrebno gledati na uro in si lahko razporediš čas po svojih potrebah in željah, seveda v dogovoru z najožjimi družinskimi člani. Te dni je zunaj snežilo kot ni že dolgo let, on pa je bil prvič na toplem in brez skrbi, kako bo plužil in posipal.

Boris se v prostem času odpravi s svojo barko na ribolov, ribe pa potem tudi sam pripravi, v pogovoru pa nam je še razkril, da rad kuha tudi druge jedi. Z ženo pogosto zahajata na koprsko tržnico in na

sprehode ter z veseljem občasno varujeta dve vnukinji in enega vnuka. Sicer pa ima še veliko načrtov za prihodnost.

V aktivni upokojitvi mu želimo obilo zdravja in vse lepo, mirno morje ter veliko rib.

Stanislav MALJEVAC

Novembra 1986 se je v takratnem Cestnem podjetju Koper, TOZD Vzdrževanje in varstvo cest, zaposlil kot vodja cestno-vzdrževalnih del, kasneje je opravljal dela delovodje, nato dela pomočnika vodje cestne baze in napredoval v vodjo cestne baze Ilirska Bistrica, kjer je ostal do polne starostne upokojitve v avgustu 2012. Od marca 2011 dalje je imel zaradi posledic bolezni priznano invalidnost z omejitvami nočnega in nadurnega dela, kar pa ga ni oviralo pri izpolnjevanju

vsakodnevnih nalog vodje cestne baze, čeprav je bilo včasih, še posebej v zimski službi ali v hudi poletni vročini, to naporno. Dolgoletno znanje in izkušnje je z veseljem prenesel na mlajši rod cestarjev. Od sodelavcev se je poslovil na pikniku v lovski koči v Dolenjskem potoku.

Je sodnik in trener v balinarskem društvu Zabiče, s člani društva tekmujejo po celotni Sloveniji in tudi Hrvaški. Prosti čas z veseljem namenja tudi vnukinji, urejanju okolice hiše in kolesarjenju. Rad pomaga sinu pri kuhi, in kot vedo povedati sodelavci iz njegove cestne baze, v hipu zmaže še topel štrudelj in piškote, ki jih vsak konec tedna speče njegova žena. Je navdušen pohodnik, rad spoznava zanimive ljudi in kraje v domovini, zato z ženo večkrat letno združita pohodništvo z obiskom toplic, znamenitosti in krajevnih praznikov. Seveda ne smem pozabiti omeniti dolgih, večkrat dnevnih sprehodov s psom, katerega sta si prvotno želeli žena in vnukinja, zdaj pa jima ga je kar prevzel.

Sodelavci njegove baze se mu zahvaljujejo za vsa njegova prizadevanja in angažiranost pri opravljanju dela, nasvete ter prijetno sodelovanje in druženje, zahvali pa se pridružujejo tudi ostali sodelavci in sodelavke. Posebno zahvalo je izrazila »njegova« administratorica Jana, ki je povedala, da je bil izredno pozoren in tankočuten šef, ki se je z voščilom in drobno pozornostjo spomnil na vse praznike in jubileje in dodala, da takega šefa verjetno ne bo več imela.

Stanetu želimo prijetne dni med njegovimi najdražjimi, varen korak v hribe in lep pogled v dolino.

Borislav Margon - nasmeh ob novi pridobitvi

Stanislav Maljevac in Marjo Štemberger - veselje sredi bele zime

Marjo ŠTEMBERGER

Julija letos se je invalidsko upokojil Marjo Štemberger. Vedno je svojemu šefu, Stanislavu Maljevcu, govoril, da se bo upokojil pred njim, kar se je nazadnje uresničilo. V Cestno podjetje Koper, terenski obrat Postojna, je prišel leta 1975 iz tedanjega SGP Gorica. V tem času je doživel veliko sprememb in reorganizacij. Poleg izvajanja zidarskih del je nekaj časa opravljal tudi dela delovodje. Spominja se dežurstev zimske službe, ko so bile še prave zime s hudimi snežnimi meteži in burjo, ki je delala zame-te, tako, da včasih po več dni niso mogli splužiti cest v Brkine in druga bolj oddaljena področja. Sodelavec Robert Zorc, s katerim sta pogosto izvajala posipanje in pluženje, je povedal, da pozna Marjo na ilirsko-bistriškem območju, predvsem pa na Sviščakih, vse poti, ki jih je potrebno splužiti, pa tudi vse ovire in ovinke, na katere je potrebno biti še posebej pozoren. Poleg tega je pogosto svetoval in pomagal pri

popravljen zimske opreme, zato ga letos v zimski službi zelo pogrešajo.

V »penziji« užiiva v krajših sprehodih, pri pripravi drv za zimo in zidarskih delih pri obnovi rojstne hiše, v kateri živi sin z družino ter raznih popravilih, pri katerih je po besedah sodelavcev zelo iznajdljiv in natančen. V veselje mu je tudi nabava živil in raznih gradbenih materialov. Družbo mu delajo žena in trije vnuki. Sama ga poznam kot prijaznega in veselega sodelavca

ter dobrega plesalca. Povedal mi je marsikaj koristnega in zanimivega, posebej pa je poudaril potrebo po večjem sodelovanju, razumevanju in medsebojni pomoči. Najbolj pogreša pogovore s sodelavci, zato pride večkrat na kavico v svojo cestno bazo.

V novem stažu mu želimo predvsem zdravja, osebnega zadovoljstva in da bi odslej lahko počel vse tisto, kar ga resnično veseli.

Dragi upokojenci,

stisk roke v slovo ob vstopu v tretje življenjsko obdobje odstira novo prihodnost, nove cilje, čas zase in svoje najbližje. Vsak dan je nov izziv, zato vam želimo, naj bodo vaše misli bistre in koraki lahkotni, vaši dnevi čim lepši, zdravi, polni zadovoljstva in novih izzivov.

Vsem ob izteku starega in začetku novega leta želim vesele praznike ter srečno in zdravja polno dva tisoč trinajsto!

Pripravila:
Sonja STARC
Strokovna sodelavka za pravno in organizacijsko področje

Jubilanti v letu 2012

Delovni jubilej v CPK d.d. letos praznuje 21 zaposlenih, kar potrjuje, da smo cestarke in cestarji pripadni družbi.

Za **10** let dela v družbi so jubilejne nagrade prejeli:

- Bogdan KALUŽA
- Damijan KRIŽMAN
- Irena TESTEN

20 let v družbi so:

- Igor BAJEC
- Klavdijo ČENDAK
- Marjo FLEGO
- Romeo FONTANOT
- Marjan LOGAR
- Darko LUKOVEC
- Peter RAVBAR
- Robert ŠIRCA
- Robert TONČIČ
- Zdravko VALENČIČ
- Ivan VRH

Jubilej za **30** let dela v družbi sta dopolnila:

- Silvan KODERMAC in
- Dario REJA

Za jubilejnih **40** let skupne delovne dobe pa so jubilejne nagrade prejeli:

- Vladimir IVKOVIČ
- Stanislav MALJEVAC
- Borislav MARGON
- Marjan STOPAR
- Sonja ŠKAPIN

Iskrene čestitke!

Risanje s svetlobo ali Fotografija

Delovanje fotoaparata

V prvem poglavju sem opisal nastanek fotografije oz. zgodovino poteka razvoja fotografije pa vse do danes. V tem poglavju bom namenil nekaj več besed fotoaparatu in njegovem delovanju. Za širitev fotografskega obzorja in dosega boljših fotografij je nujno potrebno spoznavanje tega dela.

Najpomembnejši sestavni del fotoaparata je objektiv, saj le ta ustvari sliko. Pri objektivu sta pomembni dve vrednosti: goriščna razdalja in zaslonka. Prva pove, koliko je sredina objektiva oddaljena od filma (pri starih zrcalnorefleksnih aparatih) oz. senzorja (pri novih digitalnih zrcalnorefleksnih aparatih) in vpliva na to, kako velik bo objekt na fotografiji. Večja kot je goriščni-

ca, bolj objektiv približa fotografirani prizor.

Zaslonka je odprtina, sestavljena iz lamel, nahaja pa se v objektivu. Lamela premika mehanizem, ki ga v sodobnih fotoaparatih krmili elektronika. Lamele so oblikovane tako, da zaslonko oblikujejo v šestkotnik. Zaslonka oz. apertura (oznaka A na vrtljivem gumbu)

Meeting again - Ponovno srečanje

Komentar: Fotografija posneta konec letošnjega avgusta, kako uro po sončnem zatonu in tik pred luninim zatonom. Srečo sem imel, ker sem takrat čisto slučajno bil tam z drugim namenom. V kader sem zajel luno in Piran z obzidjem in tako uresničil en sanjski motiv. S pomočjo stojala in dolgim časom osvetlitve sem zamrznil oz. izničil valovanje morja, kar pridoda odbojni učinek svetlobe lune in luči na obali. Fotografija je bila tretja za fotografijo tedna na e-fotografiji.

Link na povezano: http://www.e-fotografija.com/galerija/gallery_news.php?lang=sl&news_id=432

Fotografsko komentirano: Postavitev Piranske stolnice desno od sredine izniči dolgočasnost centralne postavitve. Nebo, zemlja in morje lepo odigrajo fotografske tretjine. Luna je samo pika na i.

uravnava količino svetlobe, ki pade na senzor. Večja kot je odprtina, več svetlobe pade na senzor in krajši osvetlitveni čas bomo potrebovali. Prav tako velja, da je pri večji zaslonki globinska ostrina manjša, kar pomeni, da je območje na fotografiji, ki je ostro, manjše, kar omogoči izoliranje objekta od ozadja. Zaslonka se označuje s f-stopnjami, pri čemer velja, da manjša številka v imenovalcu pomeni večjo zaslonko. Tako pri zaslonki $f/1.4$ na medij pade dvakrat več svetlobe kot pri zaslonki $f/2.8$. Mehanizmi so običajno izdelani tako, da lahko zaslonko premikamo za pol prepolovne vrednosti, na primer: 2, 2.8, 4, 5.6, 8, 11, 16, 22 in 32. Zaslonko $f/1/64$ ima le nekaj objektivov.

Skozi objektiv potuje svetloba naprej v ohišje fotoaparata. Pri zrcalno refleksnih fotoaparatih se odbije od zrcala v prizmo, ki jo nato projicira v iskalo, kjer lahko sliko vidi fotograf. Tega procesa ni pri fotoaparatih z optičnim iskalom, saj pri teh gledamo skozi ločeno iskalo. Za zrcalom je zaklop. Za njim se nahaja medij, ki ohrani sliko, ki jo je oblikoval objektiv. Mediji so lahko različni. To je lahko npr. mokra plošča, film ali digitalni senzor. Do prihoda digitalnih fotoaparatorov je dominiral maloslikovni film 35 mm formata. Sedaj se v fotoaparatih nahajajo digitalni senzori, saj je fotografiranje z njimi cenejše. Vsak medij ima določeno občutljivost, ki se sporoča povečini v ISO standardu. Večja kot je občutljivost, manj svetlobe je potrebno, da se izoblikuje slika - obenem pa je slika bolj zrnata. Količino časa svetlobe, ki pade na film oz. senzor, se uravnava s hitrostjo zaklopa oz. shutter speed (oznaka S na vrtljivem gumbu). Časi osvetlitve v profesionalnih fotoaparatih segajo od $1/8000$

The last ray - Zadnji žarek

Komentar: Fotografija je bila posneta lansko zimo, ko je bila na obali lep čas megla. Po službi sem se iz sončnih Hrpelj odpeljal do panoramske točke nad Kastelcem in čakal na ta nepozabni romantični sončni zaton.

Vse se je lepo ujelo in potopilo. Fotografija je bila letos izbrana za nagradni polet Radia Capris nad slovensko obalo. Nagrado sem z velikim zadovoljstvom izkoristil z mojima dvema hčerama. Skratka... nepozabno.

Fotografsko komentirano: Fotografija je razdeljena na dve polovici toplo - hladno. Sonce in otok Tinjan pa odigrata glavni vlogi v tem prizoru.

sekunde in 30 sekund ter bulb nastavitvijo, pri kateri je zaklop odprt, dokler ga ne zapremo. Če so na fotografiji premikajoči objekti, jih s kratkim osvetlitvenim časom zamrzujemo, z dolgim pa zameglimo.

Optimalno osvetlitev fotografije se torej doseže z uravnavanjem treh elementov: zaslonke, časa osvetlitve ter občutljivostjo (ISO). V večini kamer se nahaja svetlomer, ki na podlagi svetlobne situacije sam izračuna najbolj primerno razmerje teh treh elementov (oznaka Auto na vrtljivem gumbu). Torej z nastavitvenim avtomatskim programom dosežemo na najlažji način, saj nam ni treba posebej nastavlja-

ti omenjene parametre, ker aparat naredi vse sam. Vendar je to eden izmed začetniških načinov in je samo odskočna deska k naprednim programom, ki jih imamo v fotoaparatu.

Daljinometer je naprava, s katero se izmeri razdaljo od fotoaparata do objekta. Merjenje razdalje je pomembno, ker s tem izostrimo sliko. S tem dejansko nastavimo goriščno objektivna na razdaljo do predmeta, ki naj bi bil na sliki v polju ostrine. Klasični daljinometer s prizmo deluje tako, da prikaže v iskalu sliko preko vrtljivega zrcala in prizme in neposredno sliko. Razdalja je nastavljena, ko se sliki uja-

meta v isto lego. V iskalu fotoaparata vidimo okroglo polje, ki ima v sredini rez. Ko se sliki v krožcu ujemata na robovih, je predmet v fokusu. Novejše kamere imajo vgrajene daljinometre, ki avtomatsko poiščejo ostrino na objektih s pomočjo iskanja kontrastov. Ti so izdelani iz CMOS vezij, ki so vgrajeni tako, da naravnavajo sliko, ki jo riše objektiv tudi na senzor in na iskalno. Princip je enostaven: mehanika objektiva premika leče do točke, ko merilni instrument določi najboljši kontrast, kar pomeni tudi največjo ostrino. In še na kratko o objektivih (bom obširneje opisal v naslednjem glasilu). Objektiv digitalnega fotoaparata je poleg tipala-senzorja najpomembnejša stvar v njem. No, vsekakor je tudi najdražja, in če nam pade fotoaparat tako nesrečno na tla, da se objektiv razbije, lahko vržemo fotoaparat v smeti. Seveda, če je fotoaparat kompaktna izvedba. Če imamo digitalni - zrcalnorefleksni fotoaparat, je objektiv zamenljiva stvar, kar nam pogosto pride prav.

Torej z različnimi objektivmi lahko fotografiramo na tisoče različnih načinov in vedno v polni kvaliteti. Samo pravi objektiv je potrebno izbrati za dano situacijo in fotografiran objekt ali osebo.

Na splošno: za dosego vrhunske fotografije je potrebno poznavanje ključnih elementov fotografije in eden izmed teh je tudi ta članek, ki sem ga namenil za vas, da boste lažje razumeli navedeni korak do popolne fotografije.

Za vas sem tudi tokrat izbral nekaj fotografij iz mojega »fotolajfa«. Nekatere izmed njih so posegle po nagradah.

Povzetek:

Fotografije sem dodal z namenom, da še komu »prižgem« navdih za fotografsko ustvarjanje nepozabnih trenutkov v življenju, ki jih na ta način ovekovečimo in ohranimo za zmeraj. Nagrade so malenkost v primerjavi z doživetji

Imagine life - Zamisli si življenje

Komentar: Fotografija je bila posneta 16.8.2012 iz letala takoj po vzletu nad slovensko obalo (nagradni polet Radia Capris za najlepšo fotografijo: The last ray - zadnji žarek). V tistem 30 sekundnem trenutku nad Sečoveljskimi solinami sem uspel posneti 7 vrhunskih fotografij.

Sodi med do sedaj najlepše fotografije solin. Bila je tudi fotografija tedna pred kratkim na e-fotografiji.

link na povezano: http://www.e-fotografija.com/galerija/gallery_news.php?lang=sl&news_id=433

Fotografsko komentirano: Kanal oz. diagonala čez celoten kader deli na dve enakovredni polovici z lepo videnimi detajli. Hiški pa doprinesejo oz. dopolnijo samoto in lepoto neokrnjenih solin.

Night in the bay - Noč v zalivu

Komentar: Ta fotografija je za moj pogled ena najboljših mojih do sedaj posnetih. Nastala je zvečer, uro po sončnem zatonu v Bašaniji blizu Savudrije, sredi meseca septembra. Brez posebnih priprav sem se ustavil, šel do morja in videl zanimiv motiv. Malo sem počakal, da se je znočilo in naredil par posnetkov. Oblake na nebu je obarvala italijanska razsvetljava. Dolg čas osvetlitve pa je zameglilo valovanje, deloma tudi oblake.

Fotografija je bila prva za fotografijo tedna na e-fotografiji.

link na povezano: http://www.e-fotografija.com/galerija/gallery_news.php?lang=sl&news_id=438

Fotografsko komentirano: Osrednji morski motiv je povezava med barvitim nebom in morjem, kateri je povezan diagonalo - pomolom za viseči leseni dok. Poleg tega na fotografiji vidimo dva nasprotujoči si elementa; gibanje (morje in oblaki) in mirovanje (pomol in dok).

Where day passes into night - Kjer dan preide v noč

Komentar: Po naštudirani in poklopljeni najnižji oseki v letu in sončnem zahodu je ta fotografija nastala lansko jesen v mesečevem zalivu s pogledom na Piran. Delna oblačnost je še bolj pripomogla k barvitemu večernem nebu. Skale so v celoti gledale iz morja. Ponovno nepozaben trenutek. Fotografija je bila pred kratkim izbrana kot tretja najboljša v natečaju e-fotografije »kraj naših počitnic«

link na povezavo: <http://www.e-fotografija.si/templates/?a=3240>

Fotografsko komentirano: V kader so postavljene skale, ki tvorijo izrazit prednji plan kot trdnost v tem zamrznjenem prizoru. Piran je dodan v kader kot okrasek.

v neokrnjeni naravi. Vsi, ki bi hoteli kaj pokomentirati, predlagati ali poslati kako vašo fotografijo, mi lahko pošljete na moj e-naslov: jordanrad@gmail.com.

Z veseljem vam bom odgovoril in predlagal izboljšave.

Pripravil:
Jordan RADEŠIČ

Zgodovina božičnega drevesa

Prazničnemu času prida svoj pečat in čarobnost tudi okrašeno božično ali novoletno drevo.

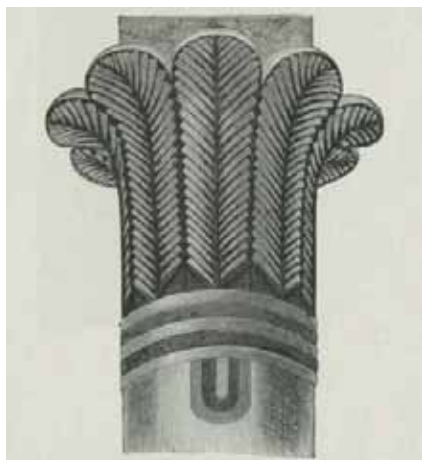
Verjetno se marsikdo vpraša, od kod in od kdaj izvira običaj postavljanja in krašenja božičnega in novoletnega drevesa.

Luthrovo božično drevo. Vir: http://www.mylcgs.org/Christmas_Image/luthertree.jpg.

To je zgodba o božičnem drevesu:

Drevo je značilen simbol božiča in kot takšen se je navezoval na kult zelenja med antičnimi ljudstvi, kjer je bilo drevo simbol upanja in veselja. Božično drevo v sodobni obliki naj bi ustoličili protestanti. Legenda namreč pravi, da je sam

Steber s palminimi listi. Vir: <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>.

Božična tržnica v Nürnbergu v Nemčiji. Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg, Germany/Wikimedia Commons. Vir: <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>.

ustanovitelj reformacije Martin Luther domov prinesel smrečico in jo okrasil s svečkami, njegova družina pa je običaj ponavljala iz leta v leto. Za osvetlitev smrekice ga je navdahnila svetloba, s katero je videl obsijane smrečice v gozdu.

Zimzelena drevesa so bila objekt čaščenja v času zimskega solsticija (najkrajši dan v letu) že pred več kot 3000 leti. Okrog 1300 pred Kristusom so bile v središču palme, ki so postale simbol končanega leta.

V Italiji so Rimljani krasili zimzelena drevesa, predvsem jelke, ki so jim ustrezale zaradi svoje piramidalne oblike, z gorečimi predmeti v čast Saturnu, bogu poljedelstva. Ti prazniki, imenovani Saturnalia, so praznovali v času od 17. do 21. decembra. V severni Evropi so druidi (keltski svečeniki) uporabili bodiko kot simbol večnega življenja, medtem ko so Vikingi gledali na zimzelene kot posebno rastlino Balderja, njihovega sončnega boga.

Spominska plošča v Rigi (Latvija) z napisom: »Najstarejše novoletno

drevo v Rigi leta 1510« v 8 jezikih. Mesto pravi, da je bilo v njem postavljeno prvo božično drevo. Priporočajo o navadi zbiranja okrog drevesa na božični večer, moške lokalnega trgovskega ceha so prinesli okrašeno drevo na tržnico in ga nato zažgali. Navada je morda prišla iz Nemčije, ker so na tržnicah prodajali božična drevesa.

Spominska plošča v Rigi. Vir: <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>.

Ljudje so najprej začeli prodajati božična drevesa na nemških tržnicah. Odnegli so jih domov in jih postavili. Niso jih okraševali. Posekali so toliko zimzelenih dreves, da so leta 1561 iz gozdnega ordinata v Alzaciji, ki je bila takrat del Nemčije, oznanili, da ima lahko vsak meščan samo eno božično drevo, ki pa ne sme biti višje od 8 čevljev (malo več kot en meter).

Carl Larsson: Brita kot 'Iduna'. Vir: <http://amanda-severn.hubpages.com/slide/Some-Old-Fashioned-Christmas-images-for-Art-Lovers-this-holiday/692891>.

Prvi "dokument" o pravem božičnem drevescu izvira iz Alzacije, kjer so že leta 1531 prodajali neokrašene smrečice, krasiti pa so jih začeli

Božično drevo Martina Luthra. Illustrated London News, Pauline Bayness. Vir: <http://cjaronu.files.wordpress.com/2009/12/martin-luther-s-christmas-tree-from-the-illustrated-london-news-pauline-baynes-3058901.jpg>.

najkasneje leta 1605. Poročilo potrjuje, da so tega leta v Strasbourgu drevesca že krasili s papirnatimi rožami, jabolki in svečkami. Drevesa so krasili tudi z orehi in raznimi slaščicami. Običaj se je uveljavil na Slovenskem z več kot 200-letno zamudo; prvo drevo v Ljubljani naj bi postavili okoli leta 1845, na kmetih pa naj bi bil običaj popolnoma neznan celo do 1. svetovne vojne.

Vrnimo se k protestantom. Ti so si med drugim prizadevali izkoreniniti koledništvo – običaj prepevanja božičnih pesmi po hišah, ulicah in trgih. Najstarejša znana božična pesem sicer izvira iz 11. stoletja, tradicija prepevanja božičnih pesmi in koledovanje pa sta se uveljavila v 13. stoletju. Načrt jim je spodletel, saj je bila ta navada že preveč izkoreninjena.

Prvič se je božično drevo pojavilo v literaturi leta 1774 v Goethejevem Trpljenju mladega Wertherja. Johann Wolfgang Goethe (1749–1832) je zapisal, da je Werther našel Lotte zaposleno s krašenjem drevesa v nedeljo pred Božičem.

Kriss Kringlovo božično drevo. Vir: <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>.

1845 je bila v Philadelphiji objavljena otroška knjiga »Kriss Kringlovo božično drevo«, ki je širila popularnost božičnega drevesa v Združenih državah, kamor so ga zanesli nemški priseljenci.

Leta 1856 je predsednik Franklin Pierce razstavil prvo okrašeno drevo v Beli hiši. V 80-ih letih 19. stoletja so z izumom darilnega papirja darila, ki so prej visela na drevesu, prestavili pod drevo.

Božični večer leta 1892. Wikimedia Commons. Vir: <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>.

Božično drevo v Londonu. Norwegian Tourism Association/National Archives of Norway/Wikimedia Commons. <http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>

Prvo električno osvetljeno božično drevo je iz leta 1882, samo tri leta po izumu žarnice (Thomas Edison), in sicer ga je postavil Edward H. Johnson, podpredsednik Edisonovega električnega podjetja. Božično drevo je bilo čudovito osvetljeno z mnogimi barvnimi krogli in velikosti orehov.

Naslednja revolucija v okraševanju božičnih dreves se je zgodila leta 1890, ko so se pojavili prvi stekleni okraski, ki so v ZDA prišli iz Nemčije.

V Anglijo je božično drevo prinesel princ Albert, ki je leta 1839 princesi Viktoriji podaril drevo iz njegove rojstne Nemčije. Kmalu so božična drevesa postala priljubljena po vsej državi.

Leta 1896 so v Kraljevem akvariju v Londonu postavili 30 metrov visoko »drevo«, sestavljeno iz več dreves. Več tisoč električnih luči ga je osvetljevalo, nanj pa je bilo privezanih 20.000 igračk, ki so jih razdelili med revne londonske otroke.

Verjetno najbolj znano božično drevo je bilo visoko 21 metrov in ga je Londončanom leta 1947 podari-

lo mesto Oslo. Norvežani še vedno podarijo božično drevo Londonu v zahvalo, ker se je tja umaknila njihova vlada med drugo svetovno vojno.

V začetku 20. stoletja je ameriški predsednik Theodore Roosevelt poskusil prepovedati božična drevesa zaradi prekomernega sekanja zimzelenih dreves. Približno istočasno se je v New Jerseyju pojavila prva »gojilnica« božičnih dreves v ZDA in pojavila so se tudi prva umetna drevesa. 1950

je bilo patentirano aluminijasto drevo.

Vatikan je bil ena zadnjih držav, ki so sprejele božično drevo, saj ga je Cerkev dolgo dojemala kot protestantsko prakso.

Papež Pavel VI. (1897–1978) je začel s tradicijo postavljanja veličastnega božičnega drevesa na Trgu svetega Petra. Letos je drevo, okrašeno z 2500 srebrnimi in zlatimi okraski, prišlo iz Ukrajine.

Papež Benedikt XVI. je rekel: »To je pomenljiv simbol Kristusovega rojstva, saj nas s svojim zimzelesnim vejevjem spominja na večno življenje.«

Viri:
<http://www.zgodovinarika.si/zgodovina-bozica-in-bozicnega-drevesa/>
<http://news.discovery.com/history/christmas-tree-history-111221.html>
<http://www.rtvsl.si/kultura/drugo/zgodovinske-postojanke-bozica/141235>

Pripravila:
 Tanja Mejak
 Poslovna sekretarka

Božično drevo v Vatikanu. Vir: <http://marianews.com/wordpress/wp-content/uploads/2011/12/Vatican-Christmas-Tree.jpeg>.

Indijanski horoskop

Ameriški staroselci so se trudili živeti v popolnem sožitju z naravo in njenimi spremembami. Znaki v indijanskem horoskopu so zato povezani z živalmi in njihovo vlogo v naravi, katerih karakteristike, način delovanja in življenja lahko simbolizirajo tudi človeške lastnosti. Bližino živalim ponazarjajo tudi njihova imena: Plava Ptica, Prerijski Volk in druga. Indijanci so še danes prepričani, da je vsak posameznik deležen pomoči Duha letnega časa, v katerem je rojen.

Tudi Indijanski horoskop ima dvanajst znakov, kolikor mesecev ima leto. Vsak znak je vezan na določeno žival, ki ponazarja določene osebne lastnosti ljudi, rojenih v tem znaku. Indijansko leto se začne 22. decembra, ko začne dan rasti.

Preberite njihov horoskop in ugotovite, kakšna sta vaša barva in življenjski moto, kakšna je vaša glavna značilnost, katera žival vam pripada in preverite lastnosti, ki so značilne oz. povezane s to živaljo, torej tudi z vami.

RDEČI JASTREB (Oven)

To so predstavniki neodvisnosti in svobode, ne poznajo strahu. Življenje zajemajo s polno žlico in so vedno pripravljene na akcijo in pustolovščino. So impulzivni, eksplozivni in nabiti s pozitivno energijo. Sami so zelo odprti in direktni in so zelo razočarani, kadar pri drugih naletijo na neiskrenost in manipuliranje. Optimisti, neizmerna strast duha jih vleče v nenehno nove izzive. So lovci na nove ideje, izkušnje, projekte in raziskovalci novih filozofij. Glavna značilnost: dinamičnost. Življenjski moto: Za mano je potop.

Barva: rumena.

BOBER (Bik)

So vztrajni, trmasti, stabilni, kreativni, vzdržljivi in bolj molčeče narave, če se v okolju ne počutijo varne. Zelo pomembno jim je udobje, zato veliko denarja, časa in energije porabijo za opremljanje svojega okolja. Te osebe so sposobne temeljito spremeniti svoje okolje na vseh nivojih zato, da bi dosegli lastni mir, sigurnost in harmonijo, ki jo potrebujejo. Običajno imajo radi vodo in se ukvarjajo z ribarjenjem in jadranjem ali se redno sprehajajo ob morju, jezerih, rekah.

Glavna značilnost: doslednost.

Življenjski moto: Želim svobodo.

Barva: modra.

JELEN (Dvojčka)

Indijanci povezujejo jelena s hitrostjo, previdnostjo, z veliko energije in zgovornostjo. So zelo močne, simpatične in intuitivne osebe, katerih notranji svet je bogat, saj so večino razpoloženi, s katerimi se ukvarjajo drugi ljudje, sami že preživeli. To jim daje sposobnost poslušati in razumeti druge. Znani so tudi po želji za nenehnimi spremembami. So kreativni in so lahko zelo uspešni in ustvarjalni umetniki. Zanje je značilna tudi odprtost za vsa nova poznanstva in radovednost.

Glavna značilnost: spremenljivost. Življenjski moto: Ravnotežje med razumom in čustvi.

Barva: belo-zelena.

DETELJ (Rak)

Osebe, rojene v tem znaku so pogosto v skrbeh, ker so občutljivi. Tem osebam so bližje poklici, kjer lahko uporabijo svojo intuicijo, ki je pri njih zelo poudarjena. Detelj je za Indijance ptica borka, predvsem ko je ogrožena njena družina. So zelo skrbni starši in dobri voditelji skupin. Njihov življenjski cilj je živeti v harmoniji z okolico. Za okrepitev moči potrebujejo naravo in mir.

Glavna značilnost: občutljivost.

Življenjski moto: Osrečiti osebe, ki jih imam rad.

Barva: roza.

LOSOS (Lev)

Tem osebam je pomembno dostojanstvo. So zelo bistroumni, ponosni, spontani, odločni in pogumni, z veliko količino energije in volje. Odlikujeta jih ambicioznost in želja za uspehom, zato so odlični vodje, ki izžarevajo samozavest. Pogosto skrivajo svoja čustva, so pa vsekakor zelo priljubljeni. Če jim kdo stopi na žulj, znajo biti tudi maščevalni. So borbena bitja, ki so zaščitniška do vseh šibkejših, v zahvalo pa želijo samo priznanje, pohvalo.

Glavna značilnost: ponos.

Življenjski moto: Živeti s polnimi pljuči.

Barva: rdeča.

RJAVI MEDVED (Devica)

Osebe v znaku Rjavega medveda so dobrodušne, umirjene, nežne in sramežljive, ki imajo rade vse organizirano, urejeno, predvidljivo, saj imajo rade nad vsem kontrolo. So samostojni, vztrajni in zelo marljivi, njihov um je pronicljiv in analitičen, zato jim niti najmanjši detajli ne uidejo. Vse to spremlja izrazit občutek za pravico, po potrebi pa tudi izredna moč in pogum. Zelo so naklonjeni družini in so dragoceni prijatelji.

Glavna značilnost: praktičnost.

Življenjski moto: Odkriti in doseči smisel življenja.

Barva: vijolična.

KROKAR (Tehtnica)

So zelo socializirana, komunikativna in prijateljska bitja, ki so redko sama. Radi imajo družbo, vedno

so obdani s prijatelji in so čustveni, čeprav pogosto menjajo razpoloženje. Iskreno jih skrbi za druge, radi pa si prilastijo tuje ideje ali izkušnje. So šarmantni, pozorni, potrpežljivi in zvesti v partnerstvu, a se težko odločijo za zakon. Krokav je tudi simbol starševske ljubezni, saj je zelo nežen in prijateljski s svojimi otroki. Težijo k ravnotežju, harmoniji in ljubezni.

Glavna značilnost: diplomatičnost.

Življenjski moto: Harmonično sodelovanje.

Barva: rjava.

KAČA (Škorpion)

Imajo dobro sposobnost presojanja in intuicije. Za Indijance je kača predstavljala simbol strele in so ji pripisovali lunino in magično moč ter modrost. Te osebe so realistične, inteligentne in imajo zelo napredne, vizionarske ideje, vendar se težko prilagodijo. Kače pa so tudi zelo zvite, skrivnostne ter nepredvidljive in to lastnost s pridom uporabljajo pri doseganju svojih ciljev. Svojim otrokom dopuščajo veliko mero samostojnosti, ne glede na to pa vedno opazujejo, kaj počnejo.

Glavna značilnost: preživetje.

Življenjski moto: Gibanje od začetka.

Barva: siva.

KANADSKI JELEN (Strelec)

Imajo zelo dobro razvito intuicijo in dar opazovanja, vedno gledajo daleč naprej. So zelo radovedni, ponosni in spontani, svobodnjaško nastrojeni in nimajo radi omejevanja. Pogosto so zelo neposredni in odprti glede svojih misli in mnenj, hkrati pa so zelo tolerantni in pravični. Težijo k neodvisnosti in imajo običajno veliko znancev, a malo pravih prijateljev. Znani so po ljubezni do narave in živali, potovanj, duhovnosti, humorju in idealizmu. Vedno so pripravljeni pomagati. Ko si zastavijo cilj, ga morajo čimprej doseči.

Glavna značilnost: modrost.

Življenjski moto: Najti življenjski cilj.

Barva: črna.

DIVJA GOS (Kozorog)

So resni, ambiciozni in odločno stopajo proti svojim ciljem z dvignjeno glavo, imajo izrazit čut za tekmovalnost in upornost. Zelo

so naklonjeni tradiciji in se običajno gibljejo po že znanih, uhojenih poteh. Radi se pogovarjajo, saj jim pogovor daje moč in energijo. So tudi zelo modri in večkrat premislijo preden se odločijo. Veliko se posvečajo zunanjemu izgledu in so zelo občutljivi ljudje, ki so hitro užaljeni in težko oprostijo, pozabijo. Do ljubljenih oseb so zaščitniški. Glavna značilnost: vztrajnost.

Življenjski moto: Zadržati doseženo.

Barva: bela.

VIDRA (Vodnar)

Osebe v znaku Vidre imajo odlične verbalne sposobnosti, so temperamentni, iznajdljivi, dinamični, pa tudi nepredvidljivi ter pronicljivi, intuitivni in inteligentni. So komunikativni in jih resnično osrečuje, da pomagajo drugim ljudem. Zelo radi imajo tudi otroke, z velikim veseljem jih vzgajajo in v njih praktič-

no vlagajo vse svoje življenje. Vse stvari so jim logične, ker niso čustveno obremenjeni, vedno iščejo resnico. Želijo poskusiti vse in vedno priti do cilja.

Glavna značilnost: kreativnost.

Življenjski moto: Pripravljenost na nove ideje in izzive.

Barva: srebrna.

PUMA (Ribi)

To so občutljivi svobodnjaki, radi imajo naravo in svobodo. So vztrajni, močni in samozavestni, a hkrati zelo čustveni, občutljivi in plašni, ter želijo hoditi po svoji poti. Imajo rešitev za vsako težavo, so razumevaljoči in tolerantni. Vedno iščejo odgovore na svoja vprašanja in se ne znajo povsem sprostiti. Potrebujemo ljubezen in bližino ter so zelo dobri prijatelji, čeprav svoja čustva včasih skrivajo celo pred najbližjimi osebami.

Glavna značilnost: lojalnost.

Življenjski moto: Za vse obstaja rešitev.

Barva: modro-zelena.

Zbrala in uredila:

Sonja STARC

Strokovna sodelavka za pravno in organizacijsko področje

Slovenski ljudski pregovori po mesecih

DECEMBER - GRUDEN

- Ako se grudna bliska in grmi, drugo leto dosti vetrov.
- Ako prvega dne v adventu na Barbaro je mraz, trajal bo ves zimski čas.
- Ako se vidi na Barbare dan na njivi strnišče, se bo videlo potem vsak mesec.
- Ako se zmrzlina grudna ne otaja, še prosinca hujši mraz postaja.
- Božični veter vzame rž.
- Če na božič dežuje, prihodnje leto močo oznanjuje.
- Dež in veter pred božiček, koplje jamo rad mrličem.
- Dež na Štefanje obeta le malo žita drugo leto.
- Dnevi od Lucije do božičnega dne (13.12. - 25.12.) vreme vseh mesecev za drugo leto povedo.
- Grom in blisk o zimskih kvatrih, huda zima bo pri vratih.
- Grudna suh veter piska, poleti po suhi pomladi nato suša pritiska.
- Grudna mraz in sneg, žita dosti vse povprek.
- Jasno in svetlo na sveti večer, dobre letine je dost, če pa je oblačno in temno, žita ne bo.
- Kadar v adventu jug hladi, drugo leto dosti sadja rodi.
- Kakršen adventni most, takšen post.
- Kakršno vreme na božični dan, tako bo še leto dan.
- Kolikor bliže božič mlaja, toliko hujši mraz prihaja.
- Kolikor ivja se o božič na vejah blesti, toliko sadja prihodnje leto zori.
- Lucija krajša dan.
- O božiču zeleno, o veliki noči sneženo.
- O božiču se spodobi malo snega in belega kruha.
- O božiču zunaj na soncu, o veliki noči za pečjo.
- Od božiča do Treh kraljev če gosta megla nastaja, bo
- veliko bolezní doma.
- Po božiču gre dan gori, sneg doli.
- Polna luna blizu božiča južno zimo nam da.
- Prvi teden huda zima, osem tednov ne odkima.
- Sapa ki na sveti večer piha, vse prihodnje leto ne odpiha.
- Slaba bo letina, revščine vir, če mokrota moti božični večer.
- Svetal božič bo dal jeseni poln kozarec.
- Sveti dan vetrovno, ob letu bo sadja polno.
- Sveti Tomaž sedi vsak mož doma.
- Svetle božične noči z žitom temne, temne božične noči pa svetle.
- Tepežki dan 28.12. oblačen, k letu ne boš lačen.
- Zelen božič, bela velika noč.

JANUAR – PROSINEC

- Če Anton z dežjem prihaja, se zemlja še dolgo napaja.
- Če gredo na Neže dan žene na Kum bose, bodo kopice žita goste.
- Če bo prosinca mokrilo, bo pole in grozdje slabo rodilo.
- Če je na Pavla jasno nebo, dobra bo letina – stari pojo.
- Če je toplo v januarju, spomlad se pokvari.
- Če na Pavla sonce sije, gornik dosti vina vlije, trikrat žito dobro dozori in po volji kmetu se godi.
- Če na Tri kralje jasen dan bo, za dolgo zimo hrani seno.
- Če na Vincenca sonce peče, obilo vina v sode steče.
- Če na Pavla dan je čist in jasen, bo zemlje sad v tem letu krasen.

- Če Pavel nebo razjasni, letina dobra gotovo sledi.
- Če Pavel po kopnem prihaja, Jurij po snegu prihaja.
- Če prosinca grmi, slabo vreme preti.
- Če prosinca ni snega, ga mali traven da. V prosincu toplota, svečana mrzlota.
- Če prosinec ne zmrzuje, ne sneži, rad sušec to nadomesti.
- Če prosinca zelo lisica laja, še huda zima nastaja.
- Če se na Vincenca sonce le toliko pokaže, da bi mogel konja osedlati, dobra napoved za vino ne laže.
- Če na Tri kralje jamice polne vode, bomo imeli jeseni polne sode.

- Če vidiš prosinca komarje igrati, je treba s senom varčno ravnati.
- Če Vinka sonce peče, v sode vino teče.
- Če Vincenca sonce peče, po grlu vince gladko teče, tako dobro vince dozori, da motne dela ti oči.
- Če Vincenc ima sončno vreme, dobro je za žito in vinske gore.
- Če v januarju drevje od mraza poka, jeseni s sadjem preobloženo stoka.
- Fabijan in Boštjan, sok v drevju pognan.
- Jasni dnevi prosinca so veselje vinogradnika.
- Kadar na spreobrnjenje Pavla sneži in deži, letina slaba in huda preti.
- Kadar prosinec odpira dežnike, žetve poletne ne bodo velike.
- Kakor okrog Vincenca bo, tako čez leto ostalo bo.
- Kakršno bo vreme prvi dan, tak bo veliki srpan.
- Kakršno je na Makarija vreme bilo, takšno v kimovcu bo.
- Kakršno je vreme na Pavla stola dan, tako bo ostalo mesec dan.
- Kar boš delal na novga leta dan, to boš delal cel let in dan.
- Koliko dni pred Petrovim stolom grmi, toliko po njem mrazi.
- Lepo in jasno Pavla spreobrnjenje je rodovitnega leta znamenje.
- Makarij jasen in meglen naznanja prav tako jesen.
- Malo vode prosinca da obilo vinca, prosinec često naznanja v vodi, da bo malo v sodi.
- Na dan Neže se kuram rit odveže.
- Prosinca gorkota, v jeseni sirota.
- Prosinec mili, Bogu se usmili.
- Prvega prosinca in zadnjega sušca je zima najhujša.
- Sonce na Pavla stola dan obilo žita in vina da, če pa sneži, žito se podraži.
- V januarju toplo, v februarju hladno.
- V prosincu je bolje videti v hlevu volka, kakor brez suknje na polju moža.
- V prosincu zelena ledina, slabo se bo redila živina.
- Vredno novo leto da nam dobro žetvo.

Izdal in založil: CPK, d.d., Ulica 14. maja 15, 6000 Koper, tel.: 05/663 02 60, e-pošta: info@cpk.si, urednica: Tanja Mejak,
oblikovanje / Ilkovno tehnična ureditev in priprava za tisk: Studio Mak d.o.o., fotografija: Jordan Radešič, arhiv CPK, Studio Mak, tisk: Tiskarna Vek Koper, naklada: 330 izvodov.

